

PRO SCIENTIA ARANYÉRMESÉK XIV. KONFERENCIÁJA

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
2018. augusztus 23–25.

**PRO SCIENTIA ARANYÉRMESEK
XIV. KONFERENCIÁJA**

Tartalomjegyzék

A konferencia programja	8
A konferencia részletes programja	10
Ludovika Egyetemi Campus térkép	14
Auer Ádám Tilos szerződés - közbeszerzési eljárás	17
Mikó Edit, Vida András, Kovács Tünde, Újlaki Gyula, Sári Zsanett, Bai Péter Hogyan dobjunk követ a tóba? Az emlőrák és a mikrobiom kapcsolata	18
Bakonyi Zoltán Milyen tényezők segítik, hogy megbízzunk a gépi döntéshozatalban?	19
Bakó Tamás Béla Néhány lehetséges módszer hangfelvételek minőségének vizsgálatához.....	20
B. Kóródy Anna Nóra Szabad-e ma várat építeni? - A kortárs műemlékrekonstrukciók margójára.....	21
Bugyik Edina „Ami elromolhat, az el is romlik”	22
Csitéi Béla Az automatizált járművek nívuma egy jogász szemszögéből	23
Deme Judit A Mecsek mohaflórája.....	24
Gonda Zsuzsa Digitális irodalomóra - egy iskolai kísérlet tanulságai.....	25
Harsányi Szabolcs Gergő, Smohai Máté, Szemes Ágnes Segít a sportpszichológus? Mit gondol erről a sportpszichológus és hogyan állnak ehhez a sportolók?	26

Hegyháti Máté Logikai fejtörők informatikus szemmel.....	27
Veres Tamás, Molnár Kristóf, Nesztor Dániel, Tombácz Etelka, Voniatis Constantinos, Fehér Daniella, Wéber György, Zrínyi Miklós, Jedlovsky-Hajdú Angéla Mágneses mesterséges szövetek hipertermiás hatása.....	28
Jedlovsky Pál Mi volt előbb, a tyúk, a tojás vagy a HCN molekula, avagy mit mondhatunk számítógépes szimulációkkal az alapvető biomolekulák keletkezéséről?	29
Kálbli Katalin, Kaj Mónika, Király Anita, Csányi Tamás Az egészségközpontú fitness mérésének lehetősége sajátos nevelési igényű gyermekeknél, a NETFIT® adaptálása	30
Kincses Dániel Részecskegyorsítók az őssanyag nyomában	31
Korsós Delacasse Krisztina Személyvesztés a jogtörténetben, avagy mi köze Jókainak a gyíkokhoz	32
László Balázs Caducitas és devolutio az Árpád-kori királyi jogban	33
Máté Klaudia Hogyan mérhető a táj?.....	34
Mayer Krisztina Megbecsülve vagy utálatnak kitéve? Tűzoltók és jegyellenőrök életminőségének vizsgálata	35
Mayer Martin János Megújuló energiaforrások termelésének előrejelzése	36
Mecsi Beatrix Gondolatok egy Buddha múmia budapesti kalandja nyomán	37

Mészáros János Péter, Enyedy Éva Anna

Potenciálisan rákellenes ruténium- és ródiumpolexek oldatkémiája 38

Négyesi János

„Úgy táncolsz, ahogy én fütyülök”, avagy hogyan határozza meg a közölt ultrahang karakterisztikája rágszálók mozgató agykérgének működését 39

Niklai Patrícia Dominika

Közoktatásügyi reformok Baranyában (1868-1918) 40

Ormai Eszter

Sötét- és detektívtörténetek és szerzőik egy angol olvasás órán 41

Pálfi Xénia - Karácsony Zoltán - Zsófi Zsolt

A paraffinolaj szerepe a szőlő növényvédelmi munkálataiban: mi állhat a hatékonyság hátterében? 42

Papp Olga

Érdekességek a jogi szókincs világából 43

Pelles Márton

Az Atlantica Tengerhajózási Rt. története (1907-1918) 44

Radnai Márton

Régi újságokban megjelent táblázatok számológépes feldolgozása 45

Siska Andrea

Patkányok és egyéb állatfajták egy diagnosztikai laboratóriumban 46

Szabó Beáta

„Ki vagyok én, és merre tartok?” - válaszok a szocializációs körülmények függvényében 47

Szabó Franciska

Mások emlékei - Diafilmekből festmények 48

Szatmári Alexandra

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árainak elemzése a dualizmus korában 49

Személyi László

Milyen jövőre számítunk? 50

Szendrei Zsolt

Nagyvárosi parkfejlesztés komplex gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak vizsgálata 51

Szintén Bianka

Humanitárius építészet jelene - Magyarországi otthontalanok otthona 52

Szives Márton

Mi a hangszer-szerű? - új lehetőségek a marimbázásban 53

Tácsi István, Vokony István

A forgó tömeg nélküli villamosenergia-termelés rendszerirányításra gyakorolt hatásai 54

Tóth Enikő

A szecessziós építészet megítélése a ,20-as évek Budapestjén egy középítési bizottsági vita tükrében 55

Udvari Beáta

Az EU és Afrika kutatás-fejlesztési kapcsolatai 56

Virág Ádám

A foglalkoztatási célú helyi kezdeményezések lehetőségei 57

Vukoszávlyev Zorán

Telítettség és üresség - Történelmi önképünk (alakulása) a mai magyar műemlékvédelem két nagy toposzának értékelésén keresztül 58

A KONFERENCIA PROGRAMJA

2018. augusztus 23. csütörtök

- 11:00–** Érkezés, szállás elfoglalása
11:30–13:30 Ebéd, NKE Oktatási Központ
13:35–15:40 Szekcióelőadások 1., NKE Orczy úti Kollégium AB-CD termek
16:00–17:00 *Drónok katonai alkalmazásának jelene és jövője*
Dr. Németh András őrnagy, egyetemi docens NKE HHK
17:00 Ünnepestélyes megnyitó, Ludovika Főépület, Széchenyi Díszterem
Megnyitó
Prof. Dr. Patyi András rektor, NKE
Prof. Dr. Szendrő Péter elnök, OTDT
Dr. Harsányi Szabolcs Gergő elnök, PSAT
- Nyitóelőadások
A munka jövője
Prof. Dr. Kiss György az MTA I. tagja, NKE
A Zrínyi-kutatások legújabb eredményei
Prof. Dr. Padányi József DSc., mk. vezérőrnagy, tudományos rektorhelyettes, NKE
19:00 Állófogadás, NKE Oktatási Központ
20:30 PSAT közgyűlés, Orczy úti Kollégium AB terem

2018. augusztus 24. péntek

- 8:00–** Reggeli, NKE Orczy úti Kollégium
9:00–11:50 Szekcióelőadások 2., Orczy úti Kollégium AB-CD termek
11:50–13:00 Ebéd, NKE Oktatási Központ
13:00–15:50 Szekcióelőadások 3., Orczy úti Kollégium AB-CD termek
16:00–19:00 Ludovika Egyetemi Campus, Egyetemi Sportpályák és Ludovika Lövészklub
„És így lövök én” (Karinthy)
Lőgyakorlat az NKE Sportegyesület Lövész Szakosztály vezetésével és támogatásával
Rendészeti akadálypálya próba és bemutató
az NKE Rendészettudományi Kar közreműködésével
19:30 Vacsora, NKE Tóparti Épület étterem

2018. augusztus 25. szombat

- 8:00–** Reggeli, NKE Orczy úti Kollégium
9:00–11:55 Szekcióelőadások 4., Orczy úti Kollégium AB-CD termek
12:00–13:00 Konferencia zárása, ebéd, NKE Oktatási Központ
13:00–14:00 OTDK Pro Scientia Aranyéremesek Társasága delegáltak ülése (nyilvános), Orczy úti Kollégium AB-CD termek
14:00–15:30 *A Magyar Királyi Ludovika Akadémiától a Nemzeti Közszolgálati Egyetemig* (interaktív túra)
Dr. Kaló József egyetemi docens, NKE HHK
(a túra az Orczy úti Kollégium bejáratától indul)

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

SZEKCIÓELŐADÁSOK 1.

2018. augusztus 23. csütörtök

13:35–15:40

Helyszín: NKE Ludovika Egyetemi Campus Orczy úti Kollégium AB-CD termek

I. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK (INFORMATIKA ÉS FIZIKA)

Levezető elnök: Kiss Rita

13:35–14:00 Kincses Dániel: Részecskegyorsítókkal az űsanyag nyomában

14:00–14:25 Mayer Martin: Megújuló energiaforrások termelésének előrejelzése

14:25–14:50 Táczai István: A forgó tömeg nélküli villamosenergia-termelés rendszerirányításra gyakorolt hatásai

14:50–15:15 Bakó Tamás Béla: Néhány lehetséges módszer hangfelvételek minőségének vizsgálatához

15:15–15:40 Hegyháti Máté: Logikai fejtörők informatikus szemmel

II. PSZICHOLÓGIATUDOMÁNY ÉS NEVELÉSTUDOMÁNY

Levezető elnök: Nagy Noémi

14:00–14:25 Szabó Beáta: „Ki vagyok én, és merre tartok?” - válaszok a szocializációs körülmények függvényében

14:25–14:50 Mayer Krisztina: Megbecsülve vagy utálatnak kitéve? Tűzoltók és jegyellenőrök életminőségének vizsgálata

14:50–15:15 Harsányi Szabolcs Gergő: Segít a sportpszichológus? Mit gondol erről a sportpszichológus és hogyan állnak ehhez a sportolók?

15:15–15:40 Kálbli Katalin: Az egészségközpontú fitness mérésének lehetősége sajátos nevelési igényű gyermekeknél, a NETFIT® adaptálása

SZEKCIÓELŐADÁSOK 2.

2018. augusztus 24. péntek

9:00–11:50

Helyszín: NKE Ludovika Egyetemi Campus Orczy úti Kollégium

III. GAZDASÁGTUDOMÁNY

Levezető elnök: Személyi László

9:00–9:25 Pelles Márton: Az Atlantica Tengerhajózási Rt. története (1907–1918)

9:25–9:50 Szatmári Alexandra: A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árainak elemzése a dualizmus korában

9:50–10:15 Radnai Márton: Régi újságokban megjelent táblázatok számítógépes feldolgozása

KÁVÉSZÜNET 10:15–10:40

10:40–11:05 Bakonyi Zoltán: Milyen tényezők segítik, hogy megbízzunk a gépi döntéshozatalban?

11:05–11:30 Udvari Beáta: Az EU és Afrika kutatás-fejlesztési kapcsolatai

IV. KÉMIAI TUDOMÁNYOK ÉS ORVOSI TUDOMÁNYOK

Levezető elnök: Bugyik Edina

9:00–9:25 Jedlovsky Pál: Mi volt előbb, a tyúk, a tojás vagy a HCN molekula, avagy mit mondhatunk számítógépes szimulációkkal az alapvető biomolekulák keletkezéséről?

9:25–9:50 Négyesi János: „Úgy táncolsz ahogy én fütyülök” avagy hogyan határozza meg a közölt ultrahang karakterisztikája rágcslók mozgató agykérgének működését

9:50–10:15 Siska Andrea: Patkányok és egyéb állatfajták egy diagnosztikai laboratóriumban

KÁVÉSZÜNET 10:15–10:35

10:35–11:00 Bai Péter: Hogyan dobjunk követ a tóba? Az emlőrák és a mikrobiom kapcsolata

11:00–11:25 Mészáros János Péter: Potenciálisan rákellenes ruténium- és ródiumkomplexek oldatkémiája

11:25–11:50 Jedlovsky-Hajdú Angéla: Mágneses mesterséges szövetek hipertermiás hatása

EBÉD 12:00–13:00

SZEKCIÓELŐADÁSOK 3.

2018. augusztus 24. péntek

13:00–15:50

Helyszín: NKE Ludovika Egyetemi Campus Orczy úti Kollégium

V. BIOLÓGIAI TUDOMÁNYOK ÉS AGRÁRTUDOMÁNY

Levezető elnök: Jedlovsky-Hajdú Angéla

13:00–13:25 Bugyik Edina: „Ami elromolhat, az el is romlik”

13:25–13:50 Pálfi Xénia: A paraffinolaj szerepe a szőlő növényvédelmi munkálataiban: mi állhat a hatékonyság hátterében?

13:50–14:15 Deme Judit: A Mecsek mohafiórája

14:15–14:40 Máté Klaudia: Hogyan mérhető a táj?

VI. NYELV ÉS IRODALOMTUDOMÁNY

Levezető elnök: Nagy Noémi

- 13:00–13:25** Gonda Zsuzsa: Digitális irodalomóra - egy iskolai kísérlet tanulságai
- 13:25–13:50** Ormai Eszter: Sötét- és detektívtörténetek és szerzőik egy angol olvasás órán
- 13:50–14:15** Korsósné Delacasse Krisztina: Szemfényvesztés a jogtörténetben, avagy mi köze Jókainak a gyíkokhoz
- 14:15–14:40** Papp Olga: Érdekességek a jogi szókincs világából

KÁVÉSZÜNET 14:40–15:00

VII. MŰVÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

Levezető elnök: Mecsi Beatrix

- 15:00–15:25** Szabó Franciska: Mások emlékei - Diafilmekből festmények
- 15:25–15:50** Szives Márton: Mi a hangszer-szerű? - új lehetőségek a marimbázásban

SZEKCIÓELŐADÁSOK 4.

2018. augusztus 25. szombat

9:00–11:55

Helyszín: NKE Ludovika Egyetemi Campus Orczy úti Kollégium

VIII. TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

(ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYOK, SZOCIOLÓGIA)

Levezető elnök: Kolossa Sándor

- 9:00–9:25** László Balázs: Caducitas és devolutio az Árpád-kori királyi jogban
- 9:25–9:50** Niklai Patrícia Dominika: Közoktatásügyi reformok Baranyában (1868-1918)
- 9:50–10:15** Auer Ádám: Tilos szerződés - közbeszerzési eljárás

KÁVÉSZÜNET 10:15–10:40

- 10:40–11:05** Virág Ádám: A foglalkoztatási célú helyi kezdeményezések lehetőségei
- 11:05–11:30** Csítei Béla: Az automatizált járművek novuma egy jogász szemszögéből
- 11:30–11:55** Személyi László: Milyen jövőre számítunk?

IX. ÉPÍTÉSZETTUDOMÁNY ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Levezető elnök: Bujdosó Ildikó

- 9:00–9:25** Vukosavljev Zorán: Telítettség és üresség - Történelmi önképünk (alakulása) a mai magyar műemlékvédelem két nagy toposzának értékelésén keresztül
- 9:25–9:50** B. Kóródy Anna Nóra: Szabad-e ma várat építeni? - A kortárs műemlékrekonstrukciók margójára
- 9:50–10:15** Tóth Enikő: A szecessziós építészet megítélése a ,20-as évek Budapestjén egy középítési bizottsági vita tükrében

KÁVÉSZÜNET 10:15–10:40

- 10:40–11:05** Szintén Bianka: A humanitárius építészet jelene - Magyarországi otthontalanok otthona
- 11:05–11:30** Szendrei Zsolt: Nagyvárosi parkfejlesztés komplex gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak vizsgálata
- 11:30–11:55** Mecsi Beatrix: Gondolatok egy Buddha múmia budapesti kalandja

LUDOVIKA EGYETEMI CAMPUS
LUDOVICA UNIVERSITY CAMPUS

1 MEGNYITÓ, NYITÓELŐADÁSOK
ÉS ÁLLÓFOGADÁS
OPENING, OPENING PRESENTATIONS
AND RECEPTION

5 KÖZGYŰLÉS
ÉS SZEKCIÓELŐADÁSOK
GENERAL MEETING,
SECTION PRESENTATIONS

10 LŐGYAKORLAT
ÉS AKADÁLYPÁLYA
BEMUTATÓ
SHOOTING PRACTICE AND
OBSTACLE COURSE
EXHIBITION

17 LUDOVIKA TÉR
LUDOVICA SQUARE

18 ORCZY-PARK
ORCZY PARK

P PARKOLÓ
PARKING

1 LUDOVIKA FŐÉPÜLET
LUDOVICA MAIN BUILDING

2 LUDOVIKA SZÁRNYÉPÜLET
LUDOVICA SIDE BUILDING

3 LUDOVIKA VÍVÓTEREM
LUDOVICA FENCING HALL

4 OKTATÁSI KÖZPONT
EDUCATIONAL CENTRE

5 ORCZY ÚTI KOLLÉGIUM
ORCZY RESIDENCE HALL

6 SPORTPARK
SPORTS PARK

7 LUDOVIKA ARÉNA
LUDOVICA ARENA

8 TÓPARTI ÉPÜLET
LAKESIDE BUILDING

9 EGYETEMI SPORTPÁLYÁK
UNIVERSITY SPORTS COURTS

10 LUDOVIKA LÖVÉSZKLUB
LUDOVICA RIFLE-CLUB

11 RENDÉSZETI OKTATÁSI ÉPÜLET
ÉS KOLLÉGIUM
LAW ENFORCEMENT EDUCATIONAL
BUILDING AND RESIDENCE HALL

12 LUDOVIKA HUSZÁR LOVARDA
LUDOVICA HUSSARS RIDING HALL

13 TÓPARTI TERASZ
LAKESIDE TERRASSE

14 CSÓNAKÁZÓTÓ
BOATING LAKE

15 KALANDPARK
ADVENTURE PARK

16 LUDOVIKA CAMPUS KÖRÚT
LUDOVICA CAMPUS BOULEVARD

Auer Ádám**TILOS SZERZŐDÉS - KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁS**

Ha úgy érezzük, hogy fáj a szemünk elmegyünk a szemészhez. Ha úgy érezzük, hogy fáj a hátunk elmegyünk egy másik orvoshoz. Eszünkbe sem jut, hogy szemészhez menjünk. Lehet, hogy a két fájdalom között összefüggés van? Lehet, hogy az egyik probléma kihat a másikra. Sajnos Dr. House típusú diagnosztika kevés helyen érhető el... Lehet, hogy csak én tapasztaltam, de sokszor kapom azt a kérdést az orvosnál: ez nem szemprobléma, a betegség a hát környékéről sugárzik ki, miért nem vizsgálta a kolléga ezt vagy azt a problémát Önnél? Mi pedig értetlenül állunk előttük: hogy legyünk tekintettel minden orvosi probléma háttérösszefüggéseire....? Végeredmény: reméljük meggyógyulunk.

Ilyen és ehhez hasonló esetekre paradoxon a régi idézet: kalapáccsal a kezében mindenki minden problémát szögnek lát. Vajon tekintettel vagyunk-e egyazon szakterület különböző paradigmáira, látjuk-e a másik szakember „szögproblémáit”, le tudjuk-e tenni a kalapácsot? A jogtudomány és a jogi gyakorlat is hasonló problémákkal küzd: vannak szakterületek és vannak különböző szakemberek, akik a saját területükkel kapcsolatban „jó értelemben vett sovinizmusban” szenvednek. A jogi problémák azonban ennél sok esetben bonyolultabbak, és a gyakorlat számtalan esetet a felszínre hoz, mely próbára teszi a jogi szabályok zárt logikai rendszerét. Az előadás egy ilyen területet vizsgál: szabálytalan közbeszerzési eljárás eredményként megkötött szerződés semmisségét, arra alapítva, hogy a közbeszerzési szabályokat nem tartották be. Cél: ne remegjen meg a kezünkben a kalapács, de verjük be jól a „patkószeget”!

**Mikó Edit, Vida András, Kovács Tünde, Újlaki Gyula, Sári Zsanett,
Bai Péter**

HOGYAN DOBJUNK KÖVET A TÓBA? AZ EMLŐRÁK ÉS A MIKROBIOM KAPCSOLATA

A rosszindulatú emlődaganatok a nők körében vezető haláloknak számítanak mind Magyarországon, mind világszerte. Kutatásaink során ennek a betegségnek egy eddig kevésbé ismert molekuláris háttér folyamatát vizsgáltuk, azt, hogy a velünk élő baktériumok milyen módon befolyásolják a betegség kialakulását vagy lefolyását.

Az elmúlt évtizedben a nukelinsav szekvenálási eljárások sebessége és megbízhatósága nagyságrendekkel javult, ami lehetővé tette, hogy olyan bonyolult biológiai rendszereket is vizsgálhassunk, mint a bél mikrobiótája. A szekvenálási vizsgálatok kimutatták, hogy a bélflóra sokkal bonyolultabb, mint a klasszikus mikrobiológiai vizsgálatokból gondoltuk. Szintén az elmúlt évek során mutatták ki, hogy olyan metabolikus betegségekben, mint a II. típusú diabétesz, amely önálló rizikófaktor a több neoplasztikus megbetegedésnek (mint az emlőkarcinóma), szerepet játszik a mikrobiótában, illetve a baktériumok által kiválasztott anyagcseretermékek összetételének megváltozása. Feltételeztük, hogy a baktériumok anyagcseréjének köztitermékei (metabolitjai) lehetnek a kapcsolatok a mikrobiótában (mikrobiom) és a tumorsejtek között.

Azonosítottunk egy olyan, kizárólag bakteriális eredetű metabolitot, a litokólsavat, amely a fiziológiás szöveti koncentrációtartományban (referencia tartomány) nem öli meg a tumorsejteket, de lassítja a növekedésüket és a daganatok kialakítására képessé tevő tulajdonságaikat gátolja. A litokólsav citosztatikus tulajdonságait állatmodellben is megvizsgáltuk. Végül, daganatos betegek széklet DNS mintáiban kimutattuk, hogy a litokólsav termelő rendszer kapacitása ez emlőrák korai szakaszában lecsökken, ami hozzájárulhat a betegség kialakulásához. Az előadásban az eredmények gyakorlati hasznosíthatóságáról is szó esik.

Munkánkat támogatta: NKFIH K123975 PD124110, FK128387,
GINOP-2.3.2-15-2016-00006, MTA Tajvani-Magyar PROJEKT2017-44

Bakonyi Zoltán

MILYEN TÉNYEZŐK SEGÍTIK, HOGY MEGBÍZZUNK A GÉPI DÖNTÉSHOZATALBAN?

Napjainkban egyre több helyütt találkozunk gépi döntéstámogatással (GPS, egészségügyi applikációk, webáruházak ajánló rendszerei). A haladó statisztikai elemzések és a mesterséges intelligencia a vállalati döntéseket is egyre inkább befolyásolják. A beszerzők ezek alapján optimalizálják a készletnagyságot, a logisztikusok így szervezik a szállítást, a gyártás így növeli a kihozatali arányt, a marketing és az értékesítés ilyen megoldások segítségével növeli az eladásokat. Noha az ehhez hasonló megoldások versenyelőnyt nyújthatnak és sokak számára már minimális költség mellett elérhető lenne, sok vállalat mégsem alkalmazza a gépi döntéshozatali megoldásokat. Számos indok közül az egyik legfontosabb az, hogy nem bíznak meg a gépekben. E kutatás arra keresi a választ, hogy milyen tényezők játszanak szerepet abban, hogy megbízzunk a gépi döntéshozatalban. Az előadás egy későbbi interjú-alapú kutatás bevezetője.

Tudta, hogy a Ludovika Akadémia Pollack Mihály tervei alapján épült meg? Pollack Mihály a 19. század első felének elismert klasszicista stílusban tervező építésze volt. Élete során több főnemesi kastély az ő tervei alapján épült meg, többek között ő dolgozta át József nádor alcsúti nyári rezidenciájának terveit is. Ő tervezte a mai Deák téri evangélikus templomot és a mindenkor magyar köztársasági elnök rezidenciájaként szolgáló Sándor-palotát is. Életének főműve a Magyar Nemzeti Múzeum épülete volt, mely 1837 és 1847 között készült el. Ezt megelőzően, 1829-1835 között kezdtek hozzá az ő tervei alapján a Ludovika Akadémia klasszicista stílusú, ma is látható épületének felépítéséhez.

Bakó Tamás Béla**NÉHÁNY LEHETSÉGES MÓDSZER HANGFELVÉTELEK MINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATÁHOZ**

A hangátviteli rendszerek eltérését a tökéletestől különféle paraméterekkel szokták jellemezni, például sávszélesség, alapzaj értéke, THD+N, maximális dinamika, intermodulációs torzítás. Ezeket a paramétereket megadott szabványok alapján, a mérendő készülékre különféle bemeneti tesztjeleket kapcsolva és a kapott kimenő jeleket vizsgálva számítják ki.

Elméletileg lehetséges méréseket végezni úgy is, ha csupán egy hangfelvétel áll a rendelkezésünkre. Ezek a módszerek ugyan jóval bonyolultabbak, azonban hasznosak lehetnek, mivel gyakran előforduló eset, hogy csak hangfelvétel áll a rendelkezésünkre. Például egy hangarchívum hanganyagai, ahol több másolat közül ki kellene választani a „jobbát”. Vagy például az internetről több helyről ugyanannak a hanganyagnak különböző formátumait letöltve el kellene dönteni, hogy melyiket érdemes megtartani. Érdekes módon, ezekben az esetekben nem szoktak objektív méréseket végezni. Hangfelvételeket inkább csak úgy elemeznek, hogy egy vagy több ember meghallgatja azokat, véleményt ír róluk, és az így kapott szubjektív eredményeket összegzik.

Egy „tudományos hobbiprojekt” keretében azzal foglalkoztam, hogy hogyan lehet objektív mérőszámokat meghatározni hangfelvételek alapján. Arra törekedtem, hogy a „már bevált” mérőszámokat próbáljam meg meghatározni. Az előadásom során az eddig elért eredményeimet foglalom össze.

B. Kóródy Anna Nóra**SZABAD-E MA VÁRAT ÉPÍTENI? - A KORTÁRS MŰEMLÉKREKONSTUKCIÓK MARGÓJÁRA**

Az épület-rekonstrukció napjainkban a magyarországi műemlékvédelemmel foglalkozó szakmai közélet egyik gyakran idézett – és vitatott – fogalmává vált. Mivel az érintett műemlékek jellemzően hazánk kiemelt turisztikai desztinációi, nem véletlen, hogy a jelenleg is zajló illetve tervezett helyreállítások jelentős társadalmi visszhangot is kiváltottak.

A különböző szakmai és társadalmi szempontok összevetésével feloldhatatlan elentétek rajzolódnak ki, ugyanakkor kimutatható, hogy a rekonstrukció módszerét megítélő egyes (pro illetve kontra) érvek különböző alapokon nyugszanak, és különböző érték-prioritásból fakadnak. A széles társadalmi körökben kibontakozó vita tehát lényegében nem a rekonstrukció mint műemlék-helyreállítási módszer megfelelősége, hanem az épített örökség által számunka nyújtható értékek, és a belőlük kifejthető lehetőségek rangsorolása körül zajlik. Ebben a rangsorolásban pedig döntően eltér a különböző társadalmi illetve szakmai csoportok véleménye, és az a háttér, amire véleményüket alapozzák. A kutatás öt kulcsszó mentén (történelmi beágyazottság, társadalmi beágyazottság, közösségi identitás, fizikai megőrzés és építészeti alkotói módszertan címszavain keresztül) mutatja be a rekonstrukcióra irányuló műemlék-helyreállítások szakmai illetve társadalmi visszhangját, és a beavatkozások meglehetősen heterogén megítélésének kirajzolódó főbb irányvonalait.

Bugyik Edina „AMI ELROMOLHAT, AZ EL IS ROMLIK”

Amikor egy új kutatási témát kezdünk, egy sor kérdésre kell választ adnunk az első éles kísérletek megkezdése előtt. Hogyan valósítható meg? Milyen általunk ismert/használt és milyen új módszereket kell alkalmaznunk? Még az általunk folyamatosan használt módszereken is olykor finomítanunk kell, az újaknál pedig több helyről kell tájékozódni a pontos és megbízható eredmények érdekében. Aztán, amikor már kész protokoll alapján dolgozhatunk, hirtelen összeomlik minden, pedig „mi mindent ugyanúgy csináltunk”. Ezzel az előadással bepillantást szeretnék nyújtani egy kutatólabor valódi mindennapjaiba. Mert nem feltétlenül az eredmény a legérdekesebb, hanem az a rögzös út is, amin eljutunk odáig.

Tudta, hogy ki volt József nádor, aki az Orczy kertben lévő szobor-együttes egyik szereplője és neve hogyan fonódik össze a Ludovika Akadémiával? József nádor a legmagyarabb érzelmű Habsburg-családhoz tartozó nádorként tisztelték, aki jelen volt a Ludovika Akadémia 1831. évi alapkövetésénél. Mivel az Akadémia felállításához József nádor édesanyja, Mária Ludovika magyar királyné adott 50.000 forintot a neki felajánlott koronázási ajándékból, a rendi országgyűlés megszavazta, hogy a felépítendő katonai akadémia az ő nevét viselje. József nádor 1795-től 1847-ben bekövetkezett haláláig látta el a nádori tisztséget, oly közmegebecsülésnek örvendő a magyarok iránti elkötelezettsége miatt, hogy halálát követően az 1848. évi I. törvény emléket állított neki.

Csítei Béla AZ AUTOMATIZÁLT JÁRMŰVEK NÓVUMA EGY JOGÁSZ SZEMSZÖGÉBŐL

Előadásomban a laikusok számára is megragadható képet kívánok nyújtani az önvezető járművek és a tételes jogi szabályozás lehetséges kapcsolódási pontjairól, különösképpen arról, hogy az emberi tényező háttérbe szorulása milyen változásokat indukálhat hazánk polgári jogi felelősségi rendszerében.

E járművek megjelenése számos előnnyel kecsegtet, amelyek közül minden bizonnyal a közlekedési balesetek számának lehetséges csökkenése bír a legnagyobb jelentőséggel. Mivel a balesetek kb. 90 %-a valamilyen emberi mulasztásra vagy szabályszegésre vezethető vissza, ezért az önvezető rendszerek elterjedése nagymértékben hozzájárulhat a közlekedés egészének biztonságosabbá tételéhez. Az emberi beavatkozás szükségletelensége tehermentesítheti a járművek vezetőit, akik a korábban a járművek irányítására fordított idejüket pihenésre vagy munkavégzésre használhatják fel. Emellett sokak életét megkönnyítheti, hogy az önvezető közlekedési eszközöket vezetési jogosítvánnyal nem rendelkező, valamint vezetői problémákkal küszködő személyek is használhatják majd. Szintén érdemes megemlíteni, hogy a jármű irányításának optimalizálásával mérsékelhető a károsanyag-kibocsátás, a csökkentett energiafelhasználás pedig előmozdíthatja a környezet fokozottabb védelmét.

Az önvezető rendszerek elterjedésének ösztönzése tehát kívánatos, hiszen azok nemcsak a mindennapjainkat tehetik komfortosabbá, hanem számtalan emberi életet is megóvhatnak. A technológia egyre szélesebb körű alkalmazása ugyanakkor számos jogilag releváns kérdés megválaszolását is aktualizálja. Előadásomban nem kívánok részletesen elemezni e kérdések egyikét sem, pusztán betekintést kívánok nyújtani arra, hogy az autonóm módon közlekedő járművek elterjedésével párhuzamosan milyen feladatok hárulnak majd a jogalkotóra, és a jelenleg hatályos polgári jogi felelősségi normák mennyiben lesznek majd fenntarthatónak.

Deme Judit

A MECSEK MOHAFLÓRÁJA

Apró természetük ellenére a mohák ökológiai és gazdasági jelentősége nem elhanyagolható. A biodiverzitás megőrzése e csoport esetében is jelentős szempont, védelmükhöz viszont feltétlenül szükséges a fajok elterjedésének feltérképezése és a veszélyeztetettség mértékének meghatározása. Bár a Mecsek mohafloisztikai felmérése a 20. század elején kezdődött és az ezredforduló előtt közel 290 fajt regisztráltak itt, a hegységet ezen a téren alulkutatottság jellemzi, mohafloájáról átfogó mű még nem készült. A szisztematikus, Közép-európai Flóratérképezés kvadrátrendszere szerinti térképezés 2014 óta folyik, a terepi kutatás és a herbáriumi anyagok revíziója jelenleg is tart.

A hegység területét 19 kvadrát érinti, melyek közül jelenleg 17-ből rendelkezünk aktuális adatokkal. A

térképezés során legalább 72 Mecsekre új fajta sikerült kimutatni, melyek közül egyet (*Campylopus fragilis*) Magyarországon ezelőtt soha nem találták. A hegységben 10 védett mohafaj fordul elő (pl. zöld koboldmoha, fehérő vánkasmoha, tűzegmohák), valamint számos más ritka, fenyegetett taxon is található itt (pl. a magyarországi Vörös Lista szerint kipusztulással veszélyeztetett, veszélyeztetett és adathiányos fajok). A sokszínűséget azonban fenyegethetik a területen sokfelé megtalálható inváziós (*Campylopus introflexus*) és expandáló mohák (*C. flexuosus*, *Dicranum tauricum*), amelyek az ország területén a Mecsekben találhatók legnagyobb kiterjedésben.

5 kvadrát 100 feletti fajszámmal rendelkezik, a fajokban leggazdagabb hálóegyiségben 153 taxon jelenlétéről van tudomásunk. Aktuális adat 318 fajról van, az új eredményekkel együtt a hegységből valaha előkerült taxonok száma 362-re nőtt, amely a magyar mohafloának jelentős hányadát (több mint felét) jelenti az országnak mintegy 0,6%-nyi területén.

Gonda Zsuzsa

DIGITÁLIS IRODALOMÓRA - EGY ISKOLAI KÍSÉRLET TANULSÁGAI

Az MTA-ELTE digitális írástudás és irodalomtanítás kutatócsoportja 2017/2018-as tanévben öt budapesti gimnázium bevonásával egy komplex iskolai kísérlet végzett, amelynek keretében magyartanárok a saját tanulóik csoportjukban tesztelték a digitális írástudás fejlesztésére alkalmas digitális eszközöket.

Az iskolai kísérletben a pedagógusok a digitális eszközöket az aktuális tanítási-tanulási folyamatba ágyazottan alkalmazzák, munkájukról tematikus terveket készítenek, amelyek fókuszában klasszikus, kreatív-produktív és multimediális szövegfeldolgozási gyakorlatok állnak. A pedagógusok tapasztalatait az eszközök alkalmazásáról reflektív interjúk keretében rögzítettük. A kísérletben résztvevő diákok a kutatás minden szakaszában egy attitűd-kérdőívet töltöttek ki az eszközök irodalomórai funkcionális alkalmazásával kapcsolatban. Az iskolai kísérletben a 2017/2018-as tanévben 24 reflektív interjút, 18 tematikus tervet és körülbelül 270 középiskolai diák véleményének a kérdőíves mérését végeztük el.

Az előadás az eredmények bemutatása mellett számos tanórai példát, gyakorlatot is bemutat, amelyek a *hypothes.is*, a *Google-dokumentum*, a *Realtime Board*, az *Etherpad.net*, valamint különböző kép- és videószerkesztő eszközök bevonásával valósultak meg.

Tudta, hogy a XX. század elején, a „ludovikás” tiszteknél nagy hangsúlyt fektettek a társasági kapcsolatok szabályainak oktatására? „Fontos volt, hogy a leendő tisztek eligazodjanak a társasági életben”- mondta Szenyay Sándor, aki a legidősebb ludovikás tisztek egyike. Ezt a Hivatás- és Álláskötelmek című tárgy keretében oktatták. Mindemellett volt még egy nagyon érdekes tárgyuk a katonáknak, mely a Clair párbajkódex néven volt ismert. Akkoriban a katonáknak kötelességük volt bizonyos esetekben elégtételt venni egy adott sértésért. A párbaj első vérig, vagy végkimerülésig tartott. A szabályok szerint mindig jelen volt egy orvos, aki bármikor leállíthatta a küzdelmet.

Harsányi Szabolcs Gergő, Smohai Máté, Szemes Ágnes SEGÍT A SPORTPSZICHOLÓGUS? MIT GONDOL ERRŐL A SPORTPSZICHOLÓGUS ÉS HOGYAN ÁLLNAK EHHEZ A SPORTOLÓK?

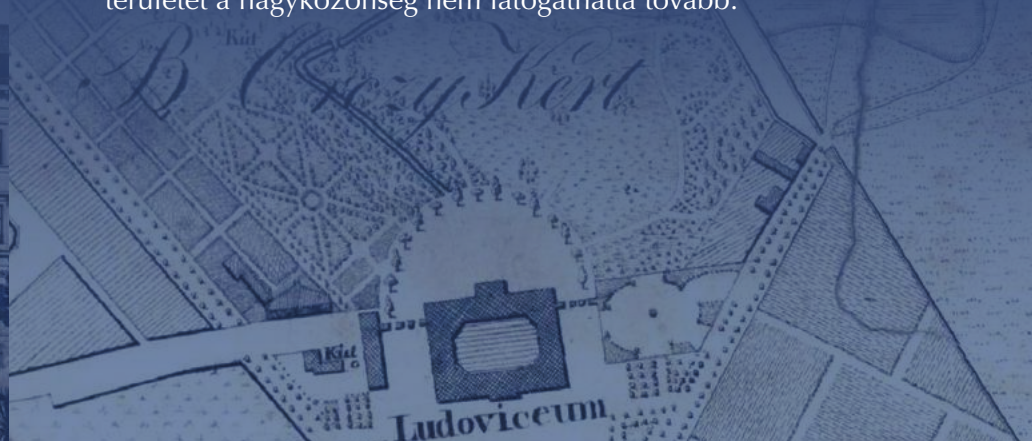
Az előadás két részből áll. Az elsőben bemutatam egyik legkomolyabb személyes dilemmámat a sportpszichológusi munkám kapcsán: jelesül, hogy vajon mennyit tudok segíteni? Terveim szerint különböző példákat hozok arra, amikor 1. én és a sportoló is úgy éreztük, hasznos a közös munkánk; 2. mindketten úgy éreztük, hogy haszontalan; 3. én úgy éreztem, hogy sokat segítetek, de ez benne nem tudatosult; 4. szerintem semmit nem segített, míg a sportoló úgy vélte ettől teljesített jobban. Teszem ezt annak tudatában, hogy az alapkérdésre nem fogok tudni válaszolni, csak feltételezéseimet osztom meg a hallgatósággal. Az előadás másik felében egy - reményeim szerint az előadás első feléhez illeszkedő - nagyobb-szabású kutatás (Smohai, Harsányi, Durst és Szemes, 2018) néhány eredményét emelem ki. Ebben 2175 sportoló sportpszichológusi segítségnyújtással kapcsolatos attitűdjét mértük fel. Az eredmények azt mutatják, hogy többségük (74,7%-uk) nem járt még sportpszichológusnál. További, részletesebb eredményeket az előadásban mutatom be.

Hegyháti Máté LOGIKAI FEJTÖRŐK INFORMATIKUS SZEMMEL

Nehéz volna manapság olyan embert találni, aki még soha nem találkozott valamilyen logikai feladvánnyal. Bár ilyen feladatokat már többszáz éve találunk ki, talán az utóbbi néhány évben váltak széles körben elterjedté és népszerűvé. Szinte mindenki találkozott már Sudoku feladvánnyal egy újság végén, gyerekek milliói olvasták Hermione érvelését a Bölcsek kövében Piton professzor próbatételénél, és még hosszan sorolhatnánk a példákat. Azok a fiatalok, akik matematikában versenyeztek középiskolás korukban, mind olvasták Raymond Smullyan könyveit, és lelkesen vetették bele magukat egy-egy nehezebb fejtörő megoldásába. Néhány évvel később ezen fiatalok jó része temérdek matematikai, informatikai eszközt sajátított el, melyek birtokában már egészen más szemmel tekintenek a hasonló feladványokra.

Tudta, hogy a Ludovika főépületében 1924-25 között vitéz dombóvári Révy Kálmán vezérkari ezredes, akadémiai parancsnok kezdeményezésére múzeum jött létre, melynek gyűjteménye az évek során folyamatosan gyarapodott, egészen a háború kitöréséig? A kiállított emléktárgyakat, szobrokat, serlegeket, zászlókat stb., megkísérelték biztonságos helyre szállítani, míg végül Németországban kötöttek ki. Útközben rengeteg érték veszett oda, többek között Petőfi Sándor Nemzeti dalának eredeti nyomtatása, Rákóczi Ferenc rodostói oltárterítője, vagy a Ludovika Akadémia naplója.

Tudta, hogy a Ludovika épülete mellett elterülő Orczy-park kiépítésének kezdetekor, 1794-ben báró Orczy László volt a kerület tulajdonosa? Az ő elképzelései alapján terveztek meg és alakítottak ki egy angolkeretet, melyben tó, mesterséges domb, és egy kápolna, majd 1820-ra a kor legnagyobb üvegháza is helyett kapott. Az említett épület az 1800-as években egy tűzvészben megsemmisült. József nádor kezdeményezésére 1873-ban rendbe hozták a parkot, amit ezután a katonai akadémia kezdett el használni, többek között gyakorló terepnek. Ettől kezdve a területet a nagyközönség nem látogathatta tovább.

Veres Tamás, Molnár Kristóf, Nesztor Dániel, Tombácz Etelka, Voniatis Constantinos, Fehér Daniella, Wéber György, Zrínyi Miklós, Jedlovsky-Hajdú Angéla
MÁGNESES MESTERSÉGES SZÖVETEK HIPERTERMIÁS HATÁSA

A nanotechnológia korunk talán legintenzívebben fejlődő tudományterülete. Az életünk minden részében – így az orvostudományban is – megjelenik (pl: kozmetikumok, adalékanyag, gyógyszerhordozók, stb). A nanoméretű részecskék, szálak, struktúrák előállításában számos új lehetőség rejlik, melyre jó példa az elektromos szálképzés. Ezzel a technológiával előállított szálak struktúrák nagymértékben hasonlítanak az élő szervezetben megtalálható extracelluláris mátrixhoz. A membránok nagy mennyiségű folyadékot képesek csapdázni éppúgy, mint kismolekulákat vagy nanorészecskéket.

Kutatásunk célja magnetit nanorészecskék szintézise polimer membránban, majd ezen szövetek hatásának vizsgálata az élő szervezetre. A magnetit az élő szervezetben képes lebomlani, bekapcsolódva a normál vas körforgásba. Emellett szuperparamágneses, mely annyit jelent, hogy külső mágneses teret alkalmazva mágneses tulajdonságokkal rendelkezik, azonban a külső tér megszűnésével elveszíti mágneses tulajdonságát. Így míg makroszkópiusan megszoktuk a mágnessel kölcsönhatásba lépő fémes anyagok, pl. gémkapocs ideiglenes mágnesként való viselkedését, addig ezek a részecskék azonnal elveszítik ezt a tulajdonságukat.

Az orvosi alkalmazásokban ezt kihasználhatjuk pl. MRI mérések során kontraszt növelésére, vagy mágneses hipertermiás kezeléseknél. A mágneses hipertermia egy olyan kiegészítő megoldást nyújthatna daganatos betegek kemoterápiás kezelése során, mely elősegítené a gyógyszer mennyiségének csökkentését, ezzel párhuzamosan a mellékhatásokat is. A hipertémia során lokálisan melegítenénk fel a mágneses részecskék segítségével a daganatos sejtek területét. Amennyiben ezek a részecskék a polimer szálak rendszerben vannak csapdázva, úgy a polimer hálózat az élő szervezetben megtalálható extracelluláris mátrixot modellezve egy támasztékot nyújtana az egészséges sejteknek a regenerálódás folyamán az elpusztult szövetek területén.

Jedlovsky Pál
MI VOLT ELŐBB, A TYÚK, A TOJÁS VAGY A HCN MOLEKULA, AVAGY MIT MONDHATUNK SZÁMÍTÓGÉPES SZIMULÁCIÓKKAL AZ ALAPVETŐ BIOMOLEKULÁK KELETKEZÉSÉRŐL?

Az élet keletkezésének kérdése az emberiséget izgató legrégebbi problémák egyike, nem véletlen, hogy a kérdésre a legtöbb vallás és mitológia is választ próbált adni. A tudomány az evolúció elméletével tisztázta a probléma legfontosabb pontjait, azonban máig számtalan nyitott kérdésre keressük a választ. Ha végigmegyünk a címbeli tyúk-tojás-tyúk-tojás soron (a tyúk egy tojásból lett, azt egy másik tyúk tojta aki egy másik tojásból lett, stb.), akkor tulajdonképpen az evolúciós láncban megünnepeljük végig visszafelé. A kérdés azonban megmarad: a fehérjéket DNS-ek kódolják, a DNS-t fehérjék készítik el. Mi volt hát előbb: a DNS ("ős-tojás") vagy a fehérjék ("ős-tyúk"). A kémiai evolúció arra a kérdésre keresi a választ, hogy hogyan jöhettek létre ezek az alapvető biomolekulák, illetve ezek építőkövei (aminosavak, nukleinsavbázisok) az élet megjelenése előtti Földön.

Az előadás két lehetséges elméletet és ezek buktatóit tárgyalja. A HCN-világ elmélet szerint a korabeli Földön HCN molekulák keletkeztek, melyek, ha nagy koncentrációban vannak jelen, számos aminosav illetve nukleinsavbázis kialakulásában játszhatnak fontos szerepet. A panspermia elmélet szerint egyes aminosavak a csillagközi térben is kialakulhattak, és meteoritok felületén is érkezhettek a Földre. Így például a glicin képződhet metilamin és CO₂ reakciójával jégfelületen. Mindkét molekula megtalálható a csillagközi térben, ahol a meteoritok felületét gyakran borítja amorf jég. A glicin kialakulásához azonban szükséges az is, hogy a metilamin elegendően nagy koncentrációban legyen jelen ezeken a jégfelületeken.

Mindkét fenti probléma egyes kismolekulák (HCN, metilamin) felületi, lokális feldúsulásával kapcsolatos. Előadásomban bemutatom, hogyan tudtuk ezeket a kérdéseket számítógépes szimulációs módszerekkel megválaszolni, így arra a címbeli kérdésre is választ kapunk, hogy akkor mit is mondhatunk az alapvető biomolekulák építőköveinek az élet keletkezését megelőzően történő kialakulásáról.

Kálbli Katalin, Kaj Mónika, Király Anita, Csányi Tamás

AZ EGÉSZSÉGGŐZPONTÚ FITTSÉG MÉRÉSÉNEK LEHETŐSÉGE SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKNÉL, A NETFIT® ADAPTÁLÁSA

A 2014/15 tanévtől a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet értelmében minden iskolában 5. osztálytól kötelező a gyermekeknek a NETFIT®-tel (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) való felmérése. A tesztet tipikus fejlődésű gyermekek vizsgálatára fejlesztették ki, így a törvényi előírást a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekeket tanító pedagógusok nem minden esetben tudták betartani. A minőségi oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, továbbá az SNI gyermekek egészségtudatos életvezetésének kialakítása érdekében a Kormány megbízásából 2016 szeptemberében a Magyar Diáksport Szövetség megkezdte a NETFIT® adaptálását SNI-s gyermekekre.

2017. március és november között 1206 SNI-s gyermek (443 fő enyhe értelmi fogyatékos, 561 fő egyéb pszichés fejlődési zavar, 32 fő autizmus spektrum zavar, 56 fő látássérülés, 70 fő hallássérülés, 44 fő mozgáskorlátozottság) fittségi állapotát vizsgáltunk a NETFIT®-tel és SNI területenként eltérő alternatív tesztekkel. Autizmus spektrum zavarral élő és látássérült gyermekek esetén a méréshez használt tesztek megbízhatósági vizsgálatát is elvégeztük. Spiroergometriás vizsgálattal 3 kardiovaszkuláris fittségi tesztet (20 méteres ingafutás teszt, egy mérföldes gyaloglóteszt és YMCA fellepő teszt) validáltunk látássérült gyermekekre.

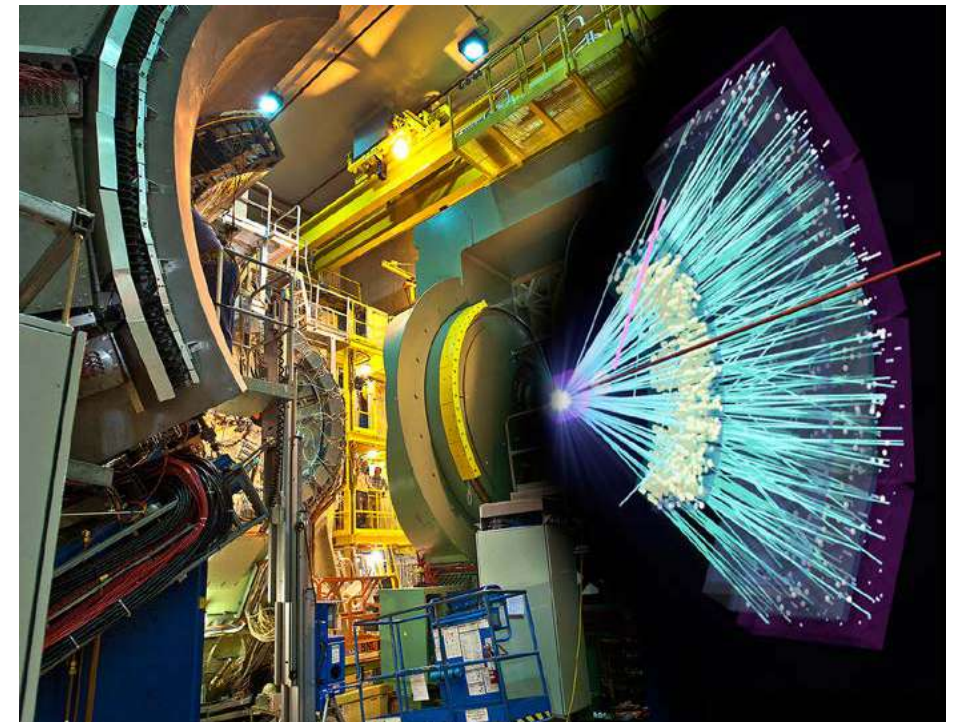
Az SNI-s gyermekek fittségi állapota SNI csoportonként és tesztenként eltérő mértékű különbséget mutat a tipikus fejlődésű gyermekek eredményeitől. A vázizomzati fittségi profil tesztjeiben az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek a tipikus fejlődésű gyermekekhez képest gyengébb eredményeket értek el (a sztenderd értékek átlagosan 20 percentilisponttal lejjebb helyezkednek el), így esetükben az egészségzóna sztenderdekét módosítottuk. A 20 méteres ingafutás tesztben a maximális oxigénfelvétel képességét becslő – tipikus fejlődésű gyermekeknél használatos – képletet használva a vak gyermekek mindössze 7.7%-a került egészségzónába, szemben a tipikus fejlődésű gyermekek 61,8%-ával. A maximális oxigénfelvétel képesség becslésére esetükben új képlet került kidolgozásra.

Kutatási eredményeink a NETFIT® SNI gyermekekre történő adaptációjának szükségességét alátámasztották. Az SNI gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembe vétele érdekében egy javasolt és opcionális teszteket magába foglaló rugalmas tesztrendszer került kialakításra. A tesztfelvételt kézikönyv és videók segítik a jövőben.

Kincses Dániel

RÉSZECSEGYORSÍTÓKKAL AZ ŐSANYAG NYOMÁBAN

Univerzumunkban az ősrobbanás után rövid idővel még nem voltak jelen az atommagokat alkotó protonok, neutronok, csak az alkotóelemeik, melyeket kvarkoknak és gluonoknak nevezünk. Ahogy az Univerzum tágult és hűlt, ez a különleges ősanyag nagyon hamar átalakult. A kvarkok és gluonok összeragadtak, és új, összetett részecskék jöttek létre. Napjainkban sikerült ezt az állapotot laboratóriumi körülmények között létrehozni, nagyenergiás atommag ütközések segítségével. Az ilyen ütközések során az ősrobbanás után uralkodó hatalmas hőmérséklet jön létre, az atommagok anyaga megolvad, és létrejön az ősanyag. Ebből a pillanat tört része alatt új részecskék keletkeznek, és repülnek szét a tér minden irányába. A nagyenergiás kísérleti fizika célja, hogy ezeket a keletkezett részecskéket bonyolult detektorrendszerekkel elkapja, és különböző tulajdonságait mérve visszakövetkeztessen a kezdeti állapotra. Előadásomban ismertetem a tudományterület alapjait, illetve kitérek pár konkrét példára is, amelyeken keresztül bemutatom hogyan működik egy kísérleti részecskefizikus, és milyen hétköznapi haszna lehet ebből az egészből az embereknek a jövőben (vagy akár napjainkban is).

Korsósné Delacasse Krisztina**SZEMFÉNYVESZTÉS A JOGTÖRTÉNETBEN, AVAGY MI KÖZE JÓKAINAK A GYÍKOKHOZ**

Jókai Mór nagy természetkedvelő hírében állott. 1925-ben például Moesz Gusztáv a Természettudományi Közlönyben úgy írt róla, mint a természet rajongó barátjáról, bár ez az értekezés a nagy mesélő növényismeretéről, nem pedig bizonyos hüllőkhöz való viszonyáról szólt. Jókai néhány munkájában azonban valóban találkozni lehet saját megfigyelésein alapuló, gyíkokkal is kapcsolatos leírásokkal, például a tordai sóstavak vizében valami hosszúkas páncélbogarakról és a fekete gyíkok egy neméről számolt be, de a Svábhegyen a kövek közt sütkérező aranyzöld gyíkokról is szót ejtett a Budapesti életéről szóló leírásában, nem mellesleg ügyvéd szomszédjával mozgalmat is szervezett a környék szépítésére, természeti értékeinek megóvására. Jókai

ugyanis itt élt: még 1853-ban vásárolta meg a budai Svábhegy városrészen található telket, ami Jókai-kert néven mára ténylegesen természetvédelmi terület és védett történelmi kert és ahol ma is sok gyík tanyázik.

Felfedve, hogy mindez egyáltalán nem az a kapcsolat, amelyről szó lesz az előadásban, maga a felvezetés is rögtön szemfényvesztő félrevezetésnek tűnik...

Az előrebocsátottak ellenére viszont mindaz, amiről az előadás szól majd, nem csalás, nem ámtás! Vagy mégis? Ki fog derülni tudniillik, vajon azonos-e a szemfényvesztés és a csalás, illetve hogy milyen egyéb elnevezések voltak használatosak hazánkban az igazság elferdítésével, csalárdsággal, csalafintasággal elkövetett egyes bűncselekményekre. Mindez szorosan összefügg a magyar jogi szaknyelv kialakulásának folyamatával, valamint a magyar büntetőjog kodifikációjával is.

A jogtörténelmi kutatás során felmerült nyelvi kérdések vizsgálata kapcsán érdekes képzeletbeli kirándulást teszünk az állatrendszertan világában is, különös figyelmet szentelve egyes gyíkfajok sajátosságainak, és - egy kis kerülővel az ókori orvostudomány területére kalandozva - a legvégén, akár csak egy romantikus regényben, mindenre fény derül; még arra is, hogy az egésznek mi köze a gyíkokhoz, na meg Jókaihoz...

László Balázs**CADUCITAS ÉS DEVOLUTIO AZ ÁRPÁD-KORI KIRÁLYI JOGBAN**

A király közjogi állását meghatározó, számára gazdasági vagy politikai előnyt biztosító jogosultságok, a tágabb értelemben vett ius regium úgynevezett vagyonérdekű jogosítványai közé tartoznak a korona birtokjogaként összefoglalható jogosítványok, jogintézmények. Ezeknek kiadási oldalán a királyi birtokadományozás áll, míg a bevételi oldalt a hűtlenség miatti vagyonkobzás és a királynak, illetve a koronának valamely öröklésre jogosult jogutód nélkül meghalt örökhagyó halála miatti, nemesi birtokban történő birtokszerzése képezi.

A szűkebb értelemben vett ius regium a király, illetve a korona lappangó dologi jogát jelenti, amely a királyra néző adománybirtok elidegenítésének korlátja, és amely alapján a jogosult(ak) halálát követően az adománybirtok – anélkül, hogy uratlanná válna – visszaháramlik a királyra, illetve a koronára. Ez a dologi jogintézmény a devolutio.

A visszaháramlástól különböző jogintézmény a caducitas, vagyis a nemesi birtok törvényes öröklési rendjében az urafogyott birtok király általi öröklése.

E jogintézményeket vizsgáló egyes szerzők a két jelenség hasonlóságait emelik ki, mások azok szignifikáns megkülönböztetésére törekednek. Magam pedig caducitas és devolutio viszonyát rendszer-szemponút, funkcionális megközelítésben, a király (a kialakuló állam) hatalmának gazdasági alapja szempontjából vizsgálom, eljutva odáig, hogy nem látom elvi akadályát annak, hogy a devolutio mellett a caducitas jelenségét is a tágabb értelemben vett ius regium egyik részjogosítványának tekintsem, mivel ez is a király (egyébként magánjogias) közjogi hatalmát gazdasági-politikai előny biztosításával megalapozó jogintézmény.

„A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.”

Máté Klaudia HOGYAN MÉRHEŐ A TÁJ?

A tudományos kutatások egyik célja, hogy egzakt módon alátámasztható, számszerűsíthető legyen az eredményünk. A táj kutatások esetében meglehetősen nehéz dolga akad a kutatónak, amennyiben munkáját a korszellemnek megfelelően, az Európai Táj Egyezményhez híven szeretné végezni, abban ugyanis meglehetősen nagy szerep jut a percepciónak, a tájérzékelésnek. A hazánkban jelenleg is zajló országos tájkarakter-lehatárolási projektek egyik legnagyobb kihívása ez. A tájtudományok közül a tájökológia feladata a táj struktúrája és a különböző ökológiai folyamatok közötti összefüggések vizsgálata. A tájak mérését, elemzését ennek egyik részterületével, a tájmetria alkalmazásával valósíthatjuk meg legkönnyebben. A tájmetria a táj összetételét és területi elrendeződését leíró indikátorok alkalmazása. Hogyan segítheti a tájmetria a természetvédelmet? Milyen eszközök állnak rendelkezésre a területi tervezés során, hogy következmények nélkül, időben megbizonyosodjunk egy beruházás esetleges ökológiai hatásairól? Hol van a matek a tájban? A számtalan felvetődő kérdés mindegyikére adható megnyugtató válasz, egyet kivéve: valóban számszerűsíthető-e a táj, ami minden egyes ember és kutató számára mást és mást jelent?

A campusfejlesztés első elemeként, 2014-ben átadott Ludovika Főépület eredeti szépségében szolgálja a Nemzeti Közszerológati Egyetem polgárait. A Díszterem, a Hősök Folyosója és az egyetemi Kápolna, a digitális és papíralapú egyetemi könyvtár mellett korszerű oktatótermek, hallgatói zsbongó, egyetemi büfé, irodák és korszerűen felszerelt tárgyalók is helyet kaptak itt.

Mayer Krisztina MEGBECŚULVE VAGY UTÁLATNAK KITÉVE? TŰZOLTÓK ÉS JEGYELLENŐRŐK ÉLETMINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Vannak olyan munkák, amelyek megbecsűlést, tiszteletet váltanak ki és vannak olyanok, amelyek kevésbé, sőt akár ellenszenvet, utálatot. Azok az emberek, akik folyton negatív visszajelzést kapnak, könnyebben nyúlnak alkoholhoz vagy drogokhoz és az egészségi állapotuk sem olyan kielégítő, mint a sikerélményeket, megbecsűlést átélő dolgozóké.

Kutatómunkám célja az volt, hogy megbecsűlést szempontjából két jelentősen eltérő csoportot (tűzoltók és jegyellenőrök) hasonlítsak össze életminőség-, stresszel való megküzdés-, kiégés-, alkoholfogyasztás - és egészségi állapot szempontjából.

Feltételeztem, hogy az ellenőrök a munkahelyükön folyamatos konfrontációnak vannak kitéve, a munkájuk során ritkán élnek át örömet, megbecsűlést, sikerélményt. Úgy gondoltam, hogy ez hatással van az életminőségükre, a stresszel való megküzdésre, befolyásolja a kiégés mértékét és az egészségi állapotukat. Feltételezem, hogy a tűzoltók, akik a munkájuk során a segítségnyújtásért, hősiességért cserébe tiszteletet és köszönetet kapnak jobb életminőséget, egészséget élnek át, kevésbé nyúlnak alkoholhoz és kevésbé jellemző rájuk a kiégés.

Vizsgálatomban összesen 443 fő vett részt, amelyből 184 fő jegyellenőrként dolgozik (BKV-165, MKV-19) és 259 tűzoltó (54 fő Baranya megye, 197 fő Borsod megye, 8 fő – Hajdú-Bihar megye).

Kutatásom során a 14-ites Észlelt Stressz Kérdőívet (Perceived Stress Scale), a 15-ites Kiégést Vizsgáló Kérdőívet (Burnout Questionnaire), az Alkohol-használat Zavarainak Szűrőtesztjét (AUDIT - Alcohol Use Disorders Identification Test), valamint az SF-36 életminőséget vizsgáló kérdőívet használtam. A vizsgált személyek aktuális egészségi állapotát a 0-100-ig terjedő vizuális analóg skálával mértem.

Vizsgálatom során arra kerestem a választ, hogy a társadalom megbecsűlését kiváltó tűzoltók valamint a negatív visszajelzéseknek kitett jegyellenőrök között kimutatható-e különbség az egészségi állapotukban valamint életminőségükben. Az eredmények ismertetése az előadásomban hangzik el.

Mayer Martin János**MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK TERMELÉSÉNEK ELŐREJELZÉSE**

A megújuló energiaforrások hasznosítása a globális felmelegedés elleni küzdelem, valamint a csökkenő fosszilis tüzelőanyag-készletek szempontjából is kiemelt fontosságú. A világszinten beépített megújuló termelő kapacitás dinamikus növekedést mutatott az elmúlt évtizedben, és a technológiák csökkenő ára a tendencia folytatását vetíti előre. A növekedés gerincét a nap- és szélenergia, az ún. időjárásfüggő megújulók terjedése jelentette, amelyek komoly hátránya, hogy termelésük nem szabályozható tetszőlegesen, hanem azt az időjárási körülmények határozzák meg. A villamosenergia-ellátás folytonosságát jelenleg a hagyományos erőművek megfelelő szabályozásával biztosítják, növekvő megújuló részarány mellett ez azonban egyre nagyobb nehézséget okoz, ami a megújulók terjedését is korlátozhatja.

Az ingadozó termelés kiegyenlítése tervezhetőbbé tehető azáltal, ha a megújulók várható termelését minél pontosabban előre tudjuk jelezni. Gyakorlati szempontból a másnapi, vagy annál rövidebb időtávú előrejelzések a legfontosabbak. Időjárásfüggő megújulók esetén a termelés előrejelzése egy időjárás-előrejelzésen alapul, amelynek pontossága döntően befolyásolja a végeredmény pontosságát, így a feladat komoly meteorológiai aspektust is tartalmaz. Ismert erőmű esetén az időjárási adatokból a technológia működését leíró matematikai modell segítségével számítható a várható termelés. Már üzemelő erőművek esetén statisztikai megközelítés is alkalmazható, ahol a matematikai modell helyett a korábbi évek tényleges időjárási és termelési adatain alapuló statisztikai modellt használnak. A hagyományos statisztikai módszerek helyett a mesterséges intelligencia, különösképp a neurális hálózatok használatával pontosabb előrejelzések készíthetők. Több erőmű esetén a termelésük közti korreláció vizsgálatával, vagy naperőművek esetén műholdas felhőképek elemzésével tovább javítható az előrejelzések minősége.

A megújulók termelésének pontos előrejelzése hozzájárul az ingadozó termelésük kiegyenlítésével kapcsolatos költségek csökkentéséhez és az ellátásbiztonság növeléséhez, így kulcsszerepet játszik a megújuló energiatermelés terjedésének elősegítésében.

Mecsi Beatrix**GONDOLATOK EGY BUDDHA MÚMIA BUDAPESTI KALANDJA NYOMÁN**

2015. március közepén nagy visszhangot keltett a budapesti Természettudományi Múzeumban a Múmiavilág című (2014 októberétől 2015 májusáig tartó) utazó kiállításon bemutatott kínai szerzetes konzervált földi maradványait tartalmazó szobor hirtelen elszállíttatása.

Egy, a kiállításról beszámoló holland blogbejegyzés kapcsán figyelt fel a szoborra a kínai központi televízió, és a Budapesten forgatott filmet látva a dél-kínai Jangcsun falucska felismerni vélte a templomukból 1995-ben ellopott buddha szobrot. A kínai örökségvédelmi hivatal visszaigényli a tárgyat, amit a holland tulajdonos műgyűjtő ígérete szerint vissza is szolgáltat, amennyiben bizonyítást nyer a szobor azonossága a falucska templomából ellopott szoborral.

A sajtót elsősorban az érdekelte, hogy jogilag ki is a szobor tulajdonosa, illetve, hogy lopott volt-e a szobor, de talán sokkal érdekesebb maga a jelenség: hogy a hagyományosan a lélekvándorlás tanát hirdető buddhistáknak miért is volt szükségük arra, hogy mesterük mumifikált testét megőrizték az örökkévalóság számára?

Az Oktatási Központ 28,1 méter magas, 85 méter széles és 90 méter hosszú, több mint húszezer m² összterületű, 3955 fő egyidejű befogadására alkalmas épület 21 hónap alatt készült el. Az oktatási munkát 1-1 db 500 és 300 fős nagyelőadó, 2 db 140 fős, 4 db 80 fős, valamint 61 db 20-40 fős előadó és szemináriumi terem, továbbá nyelvi és informatikai laborok, open labor helyiségek, s nem utolsósorban egy 53 fős olvasóterem szolgálja. Az oktatóknak 100, átlagosan 25m²-es iroda áll rendelkezésére. Az épületben tanulókat, dolgozókat egy 2600 adagos főzőkonyha, egy 300 adagos grillkonyha és 2 büfé szolgálja ki, jó időben pedig élvezhetik az 1300 m²-es tetőterasz nyújtotta pihenési lehetőségeket.

TUDTÁ?

Mészáros János Péter, Enyedy Éva Anna
POTENCIÁLISAN RÁKELLENES RUTÉNium- ÉS RÓDIUMKOMPLEXEK
OLDATKÉMIAJA

A Pt(II)-tartalmú ciszplatint és származékait sikerrel alkalmazzák a rákos betegek kezelésében. Súlyos mellékhatásaik elkerülésének érdekében új, más hatásmechanizmusú rákellenes fémkomplexek előállítását célozzák meg a kutatások. A fémorganikus, Ru(II)-tartalmú RAED és RAPTA-komplexekkel már számos bízható állatkísérlet is folyt [1]. A Pt(II)-ionnal izoelektronos Os(II), Rh(III) és Ir(III) rákellenes félszendvics komplexei szintén jól ismertek az irodalomban [2]. Léteznek olyan vegyületek is, melyek a multidrug-rezisztens (MDR) rákos sejteken is aktívnak mutatkoznak, illetve akár aktívabbak is, mint a nem rezisztens sejteken; kérdés, hogy ezek fémkomplexei is mutatják-e ezt a szelektivitást.

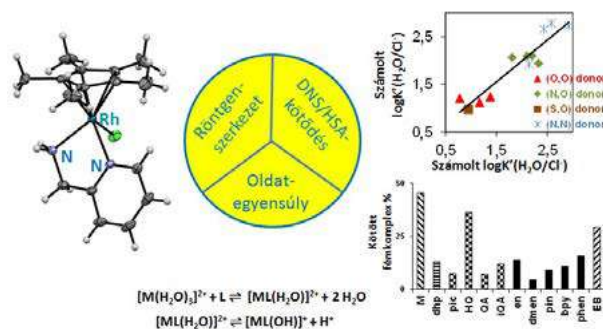
Munkánk során olyan félszendvics Ru(II) és Rh(III) komplexeket tanulmányoztunk korábbi vizsgálataink [3] folytatásaként, melyekben egy kétfogú (N,N) donoratomokat tartalmazó vegyület koordinálódik; ezek között MDR-szelektív vegyületek is vannak. A komplexek stabilitási állandóit meghatároztuk tiszta vizes közegben: ehhez pH-potenciometriás, UV-látható spektroszkópiás és ^1H NMR méréseket használtunk.

Az előállított egykristályok röntgenkristallográfiás méréseiből nyert geometriai paraméterek és az egyensúlyi állandók közötti korrelációkat is elemeztük, melynek eredménye segítheti a biológiailag aktív komplexek tervezését a jövőben (1. ábra). Valamint tanulmányoztuk ezen komplexek kölcsönhatását humán szérumban albuminnal és CT-DNS-sel.

[1] Murray B.S., Babak M.V., Hartinger C.G., Dyson P.J., Coord. Chem. Rev., 306, 86-114 (2016)

[2] Scharwitz M.A., Ott I., Geldmacher Y., Gust R., Sheldrick W.S., J. Organomet. Chem., 693 (13), 2299-2309 (2008)

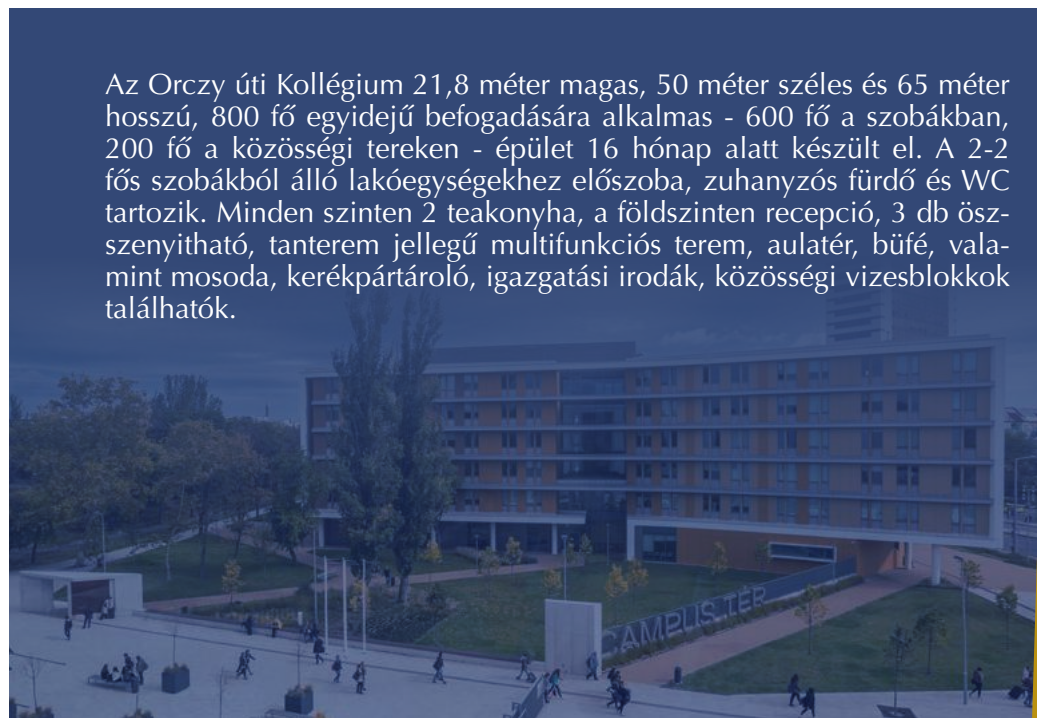
[3] Enyedy E.A., Mészáros J.P., Dömötör O., Hackl C.M., Roller A., Keppler B.K., Kandioller W., J. Inorg. Biochem., 152, 93-103 (2015)

Négyesi János
„ÚGY TÁNCOLSZ, AHOGY ÉN FÜTYÜLÖK”, AVAGY HOGYAN HATÁROZZA
MEG A KÖZÖLT ULTRAHANG KARAKTERISZTIKÁJA RÁGCSÁLÓK MOZGATÓ
AGYKÉRGÉNEK MŰKÖDÉSÉT

Számos állatfaj, beleértve a madarakat, bálnákat, denevéreket és rágcsálókat, komplex vokalizált hangokat ad ki különböző helyzetek (pl. éhség, nőstény/hím jelenléte, veszély) során. A rágcsálók vokalizációi közül az egyik legizgalmasabb talán az ultrahang, mely emberi fül számára nem hallható (frekvencia > 30 kHz), de az állatok szociális életének meghatározói. A mai technológia segítségével nemcsak fölvenni és elemezni, de már közölni és akár módosítani is tudjuk ezeket az ultrahangokat. Vizsgálataink során fotoaktív flavoprotein képalkotó módszer segítségével megfigyeljük az egerek hallókérge alterületeinek (összesen 6) aktivitását, továbbá elektrofiziológiai vizsgálatokat is végzünk annak érdekében, hogy jobban megértsük a rágcsálók különböző élethelyzetekben tapasztalt ultrahangokra adott válaszreakcióját a hallókéregben. Mivel a halló- és látókéregben megjelenő információ nagymértékben meghatározza a mozgásunkat, így végső célunk a három rendszer összefüggéseinek vizsgálata, virtuális valóság körülmények kialakítása segítségével.

Az Orczy úti Kollégium 21,8 méter magas, 50 méter széles és 65 méter hosszú, 800 fő egyidejű befogadására alkalmas - 600 fő a szobákban, 200 fő a közösségi tereken - épület 16 hónap alatt készült el. A 2-2 fős szobákból álló lakóegységekhez előszoba, zuhanyzós fürdő és WC tartozik. Minden szinten 2 teakonyha, a földszinten recepció, 3 db özszenyitható, tanterem jellegű multifunkciós terem, aulater, büfé, valamint mosoda, kerékpártároló, igazgatási irodák, közösségi vizesblokkok találhatók.

TUDIA?

Niklai Patrícia Dominika**KÖZOKTATÁSÜGYI REFORMOK BARANYÁBAN (1868-1918)**

A XIX. század közepéig - rövid megszakításokkal - az egyházak meghatározó befolyása érvényesült az oktatási intézmények felett. A közoktatás modernizálása kiemelkedő helyen szerepelt a magyar polgári átalakulás törekvései között, hiszen a korszak politikusai felismerték, hogy a nemzet jövője szempontjából a nép művelése fontos szereppel bír. Széleskörű viták alakultak ki az oktatás egyházi, illetve állami jellegét illetően a liberális és a konzervatív, a világi és az egyházi erők között. A folyamat eredményeképp több tervezet született, amelyben nagy szerepe volt Eötvös Józsefnek, aki a korszakban hosszú időn keresztül töltötte be a vallás- és közoktatásügyi miniszteri pozíciót. 1868-ban elfogadták a népoktatási törvényt, amely a már fennálló felekezeti iskolák mellett kiegészítő jelleggel írta elő a közös, állami iskolák létrehozását. Az őt követő miniszterek hozzáállása a reformok megvalósításához változó volt, az érdemi munkálatokat Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter kezdte meg.

Kutatásomban az 1868-as népoktatási törvény végrehajtásának körülményeit igyekszem feltárni elsődleges források, a Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltárának dokumentumai alapján. Baranyában a közoktatási törvény megszületését követően közel három évtizeden keresztül nem tettek jelentősebb lépéseket állami iskolák felállítására. A XIX-XX. század fordulóján már található forrás arra vonatkozóan, hogy megkezdtek a reformokat. Az első világháborúig terjedő időszakot levélváltások sora jellemezte a megye vezetése és a vallás- és közoktatásügyi miniszter között. Kutatásom során azt vizsgálom, hogy ennek milyen hatása volt Baranya megye közoktatásügyének modernizációjára, illetve megvalósult-e az, amit a jogszabályok előírtak.

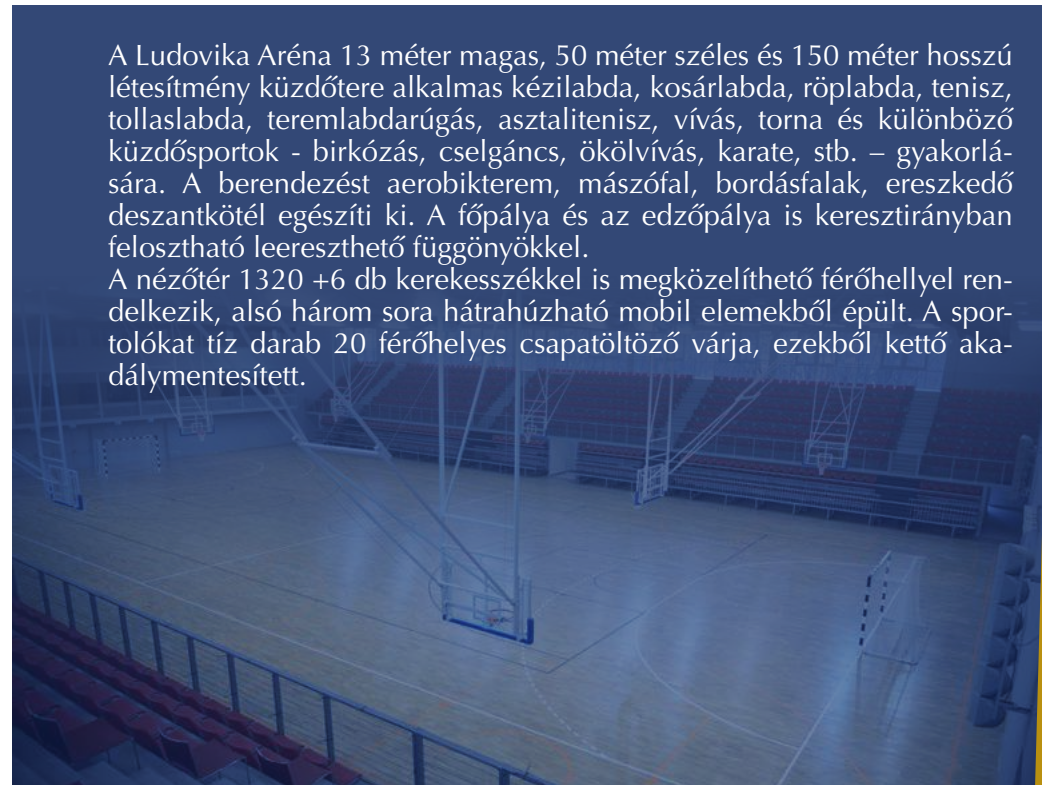
Ormai Eszter**SÖTÉT- ÉS DETEKTÍVTÖRTÉNETEK ÉS SZERZŐIK EGY ANGOL OLVASÁS ÓRÁN**

Ki is az eredeti Sherlock Holmes szerzője? Lehet, hogy ezt már nem tudja megválaszolni egy középiskolás diák, mint ahogy arra is keresi a választ a tanára, hogy mitől olyan népszerű napjainkban a fiatalok körében például a legújabb Sherlock tévésorozat?

Fogékonyak-e a diákok a borzongásra, a rejtélyekre, és a gondolkodtató szépirodalomra, esetleg eredeti angol nyelven? A válasz igen, és ez érdekes, kreatív nyelvórákra ad lehetőséget, ahol a tanórákat közösen lehet összeállítani, annak tartalmát és menetét a diákokkal együtt megalkotni, ezzel pedig újra leporolni, és feleleveníteni az örökzöldeket: Roald Dahl, Arthur Conan Doyle és Poe műveit. Előadásomban egy ilyen középiskolai nyelvi előkészítő tanórát fogok bemutatni rövidített változatban, ahol remélem majd azt is meg tudom említeni, hogy hogyan alakult egy tankönyvi leckéből kétételes tematikus terv, és akár egy projekt-munka alapja.

A Ludovika Aréna 13 méter magas, 50 méter széles és 150 méter hosszú létesítmény küzdőtere alkalmas kézilabda, kosárlabda, röplabda, tenisz, tollaslabda, teremlabdarúgás, asztalitenisz, vívás, torna és különböző küzdősportok - birkózás, cselgáncs, ökölvívás, karate, stb. – gyakorlására. A berendezést aerobikterem, mászófal, bordásfalak, ereszkedő deszantkötél egészíti ki. A főpálya és az edzőpálya is keresztirányban felosztható leereszthető függönyökkel.

A nézőtér 1320 +6 db kerekesszékekkel is megközelíthető férőhellyel rendelkezik, alsó három sora hátrahúzható mobil elemekből épült. A sportolókat tíz darab 20 férőhelyes csapatöltöző várja, ezekből kettő akadálymentesített.

Pálfi Xénia - Karácsony Zoltán - Zsófi Zsolt

A PARAFFINOLAJ SZEREPE A SZŐLŐ NÖVÉNYVÉDELMI MUNKÁLATAIBAN: MI ÁLLHAT A HATÉKONYSÁG HÁTTÉRÉBEN?

A szőlő növényvédelmi munkálataiban már régóta használnak ásványi olajokat (pl. paraffinolaj). Azt a hatásmechanizmust, ami alapján ez működhet, még nem tanulmányozták. Vizsgálataink során azt tapasztaltuk, hogy a paraffinolajnak nincs direkt fungicid hatása a szőlőlisztharmatos betegségért felelős *Erysiphe necator* micéliumaira és konídiumaira. Ez az ellentmondás a növényvédelmi hatékonyság és ezen eredményeink közt összefügghet azzal a feltételezésünkkel, mely szerint a paraffinolaj a szőlő növényre direkt hatva csökkenti annak fogékonyságát a lisztharmattal szemben.

E hipotézis tesztelése érdekében összehasonlító vizsgálatokat végeztünk el paraffinolajjal kezelt és kezeletlen *Vitis vinifera* cv. kékfrankos szőlőfajta leveleivel. Ennek keretében a másodlagos sejtfalvastagodásban résztvevő anyagoknak (kallóz, lignin és egyéb fenolos komponensek) emelkedett szintézisét tapasztaltuk az olajkezelés eredményeként. A sejtfalstruktúra kialakításában és változtatásában résztvevő pektinnél is hasonló tendenciát figyeltünk meg. Az enzimaktivitás vizsgálatok során emelkedett fenol-oxidáz és szuperoxid-dizmutáz aktivitást figyeltünk meg a paraffinolajos kezeléssel összefüggésben. A kataláz aktivitás esetében nem detektáltunk szignifikáns különbséget a kontroll és az olajkezelés között. A szuperoxid-dizmutáz esetében a reaktív oxigén gyökök (ROS) megnövekedett mennyiségére következtethetünk. A fenol-oxidáznak a növényi védekezésben és a sejtfal szerkezetének változtatásában van szerepe. A megnövekedett enzimaktivitás (kivéve kataláz), a lignin, a kallóz, a pektin és a fenolok akkumulációja tipikus kísérői a biotikus és az abiotikus stresszre adott növényi válaszreakcióknak. Valószínűleg a paraffinolaj stressz-indukáló ágensként hathat a szőlőben. Feltételezéseink szerint a paraffinolaj által kiváltott védekezési reakciók csökkentik a szőlő fogékonyságát a lisztharmattal szemben.

Papp Olga

ÉRDEKESSÉGEK A JOGI SZÓKINC S VILÁGÁBÓL

A gyakorló jogászok munkájához szorosan hozzátartozik az ügyfelek és a jog nyelve közötti rések vagy éppen szakadékok áthidalása. Ennek egyik iránya az, hogy az ügyfél által elmondottakat a jog nyelvére le kell fordítani az adott helyzet jogi szempontú megértése, minősítése és megoldása érdekében, a másik pedig az, amikor a jogi szakkifejezéseket kell érthető formában elmagyarázni az ügyfél számára. Az előadás arra a helyzetre hoz érdekesnek szánt példákat, amikor a köznyelv és a jogi szaknyelv különleges kapcsolatban áll egymással értelmezési szempontból.

Egyrészt vannak olyan fogalmak, melyek jogi jelentéssel bírnak és a köznyelvben is előfordulnak többé-kevésbé jogi kontextusban, azonban a köznap használat téves, pontatlan vagy eltérő a jogi tartalomhoz képest. Például ha az ügyfél elmondása szerint kirabolták a lakását, amíg ő nem tartózkodott otthon, ez nyilvánvalóan más jogi minősítést igényel. Vagy azt hallva, hogy valaki elhagyta a pénztárcáját, egy jogász egyáltalán nem gondol olyan sajnálatos eseményre...

Másrészt vannak olyan szavak, melyek a jogban és a köznyelvben teljesen más jelentéssel bírnak. Egy jogban kevésbé tájékozott ügyfél számára az is értelmezésre szorul, hogy mit takar a bírósági „kereset”, vagy mi történik a másodfokú bíróság által „helybenhagyott” ítélettel. Az előadásból többek között kiderül majd, hogy mire asszociál egy jogász akkor, ha például a „gyümölcs”, a „lelet” vagy a „beállítás” szavakat hallja a munkája során és hogyan tudja ezeket lefordítani az ügyfél számára.

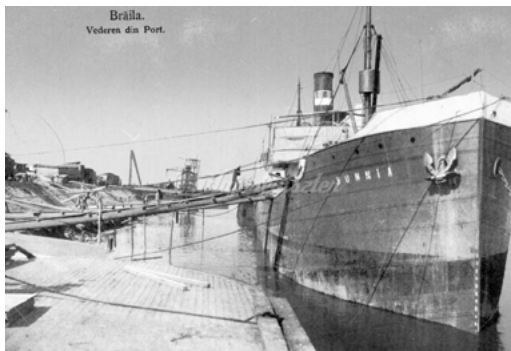
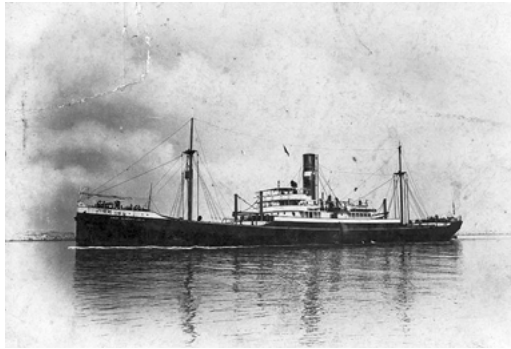
Az előadás az elméleti háttér felvillantása érdekében kitér arra, hogy néhány példaként felhozott kifejezés hogyan került a jogi nyelvbe, azaz milyen módjai vannak a jogi terminusalkotásnak, továbbá milyen rétegek különböztethetők meg a jogi nyelvben.

Megállapítható, hogy a jogászok és a laikusok közötti kommunikációnak fontos szerepe van a szakmaiság és a közérthetőség közötti egyensúly megtalálásában, a szaknyelv és a hétköznapi jogi ismeretek fejlődésében, hiszen ez utóbbi komoly gyakorlati jelentőséggel bír az ügyfelek oldalán.

Pelles Márton

AZ ATLANTICA Tengerhajózási Rt. Története (1907-1918)

A budapesti székhelyű Atlantica Tengerhajózási Rt. a 20. század első éveinek legnagyobb piaci alapon szerveződött magyar tengeri kereskedelmi vállalata volt. A társaság 1907. évi létrejöttét erősen belengte a korrupció gyanúja, így ennek árnyékában kellett a tengerre irányuló magyar kivitel két végpontját, Fiumét és az Al-Duna kikötőit bekapcsolnia a világkereskedelembé. Az Atlantica, sokszor még élő politikusokról elnevezett gőzösei, így Dél-Amerikától Európa kikötőin át a Távol-Keletig minden fontosabb kikötőben megfordultak. A vállalat saját és bérelt gőzöseivel az 1907. évi VI. törvénycikk adta állami támogatásokat igénybe véve folyamatosan törekedett a magyar gazdaság számára előnyös fuvarokat szerezni. A társaság olyan hamar lett egy frissen alapított cégből a legnagyobb magyar szabadhajózási vállalatóriássá, hogy ennek elismerésül a vállalat igazgatóját Pollacsek Jenőt 1911-ben Ferencz József a tiszasülyi Polnay névvel és magyar nemességgel tüntette ki. Tanulmányomban a Rijekai Állami Levéltárban (Državni Arhiv u Rijeci) végzett kutatásaim és egy máig élő Polnay rokonnal folytatott mélyinterjú alapján bemutatom az 1907–1914 közötti időszakban az Atlantica működését, hajó- és áruforgalmát, valamint üzleti eredményeit. Előadásom végén azt is megválaszolom, hogyan tudta a cég a saját javára fordítani a világháborút, és hogy mi köze volt József Attilának az Atlantica-hoz.

Radnai Márton

RÉGI ÚJSÁGOKBAN MEGJELENT TÁBLÁZATOK SZÁMÍTÓGÉPES FELDOLGOZÁSA

A digitalizálás immár a könyvtárakat is elérte: a megváltozott könyvtárhasználati szokások és az egyre jobb minőségű OCR (optikai karakterfelismerő) szoftverek hatására egyre több régi könyv és újság digitalizálása történik meg, ezáltal segítve a kutatók munkáját.

Két évvel ezelőtt feleségemmel úgy döntöttünk, hogy megkezdjük az 1864 és 1948 között működött Budapesti Áru- és Értéktőzsde árfolyamainak feldolgozását annak érdekében, hogy az árfolyam- és egyéb adatok elemezhetővé váljanak a gazdaságtörténetesek és a pénzügyi közgazdászok számára. Mivel az árfolyamok jellemzően táblázatos formában jelentek meg, ezért szükség volt ezen adatok tömeges digitalizálására.

A táblázatok feldolgozása az OCR szoftverek számára nehéz feladat, mivel itt nemcsak a szöveg helyes elolvasására van szükség, hanem arra

is, hogy a táblázat egyes soraiban és oszlopaiban található számok és szövegek kapcsolódjanak egymáshoz, tehát strukturált formában legyenek elérhetőek. Bár a piacvezető OCR szoftvereknek vannak táblázatfelismerő funkcióik, de ezek a gyakorlatban nem elég jók, kézzel javítani kell őket, így tömeges használatra alkalmatlanok. Projektünk során ezért olyan szoftverkomponenseket fejlesztettünk ki, amelyek kiegészítik az OCR szoftvereket.

Előadásomban ezeket a fejlesztéseket, az eddig digitalizált tartalmakat és a projekt során átélt sikereket és kudarokat mutatom be.

Siska Andrea

PATKÁNYOK ÉS EGYÉB ÁLLATFAJTÁK EGY DIAGNOSZTIKAI LABORATÓRIUMBAN

Az állatkísérletek jelentősége a tudományban, különösen az orvostudományban igen kiemelkedő. A kísérlet célja meghatározza, hogy milyen állat szolgáljon alanyként a folyamatban. Az élettudományok révén felderített ismeretek az emberi életminőség és egészség javítását hivatottak szolgálni, és mivel az életjelenségeket csak élő szervezetekben lehet vizsgálni, ezért az állatkísérletek nem kerülhetők ki. Magáról az állatkísérletről azonban igen sok téves, félrevezető és káros információ kering a köz tudatban.

Előadásomban az állatkísérletek elméleti háttere, gyakorlati megvalósítása, valamint jogi szabályozása mellett bemutatom, hogy egy orvosi diagnosztikai laboratórium miképpen tud a kísérleti munka eredményéhez hozzájárulni.

Szabó Beáta

„KI VAGYOK ÉN, ÉS MERRE TARTOK?” - VÁLASZOK A SZOCIALIZÁCIÓS KÖRÜLMÉNYEK FÜGGVÉNYÉBEN

A serdülőkor (és további életszakaszok) fontos fejlődési feladatának tekinthető a címben szereplő kérdésekkel történő foglalkozás, a megválaszolásukra törekvés. Az identitás és a jövőkép konstruktumainak alakulása a pszichés jóllét, valamint a felnőtté válás, a társadalmi integráció szempontjából egyaránt releváns, így ezen változók feltárása, leírása egyben az alakításukra, pozitív befolyásolásukra irányuló törekvések kiindulópontjainak is tekinthető, vagyis komoly gyakorlati vonatkozással bír. Különösen fontos ez azon (halmozottan) hátrányos helyzetű fiatalok esetén, akik jellemzően inkább híján vannak a pozitív énképnek, vagy jövőképnek. Előadásomban különböző szocializációs közegekben élő fiatalok válaszait mutatom be az önmagukra, illetve jövőbeni terveikre, vágyaikra vonatkozó kérdéscsoportok alapján. Vajon különböznek ezek az elképzelések egy elit gimnázium tanulója, vagy egy gyermekotthonos fiatal esetén? Amennyiben igen, milyen tényezők mentén írható le ez az eltérés? Keressük a válaszokat...

A Ludovika Lövészklub 8,6 méter magas, 17,6 széles és 89,9 méter hosszú épület földszintjén van a fogadó előcsarnok és a recepció, két, egyenként 20 fős öltöző, a felügyeleti irodák és egy oktatásra is alkalmas klubhelyiség. Az emeleten van a két taktikai és szituációs éleslövészetre alkalmas, 25 méteres, 10 állásos többfunkciós lőtér.

Szabó Franciska

MÁSOK EMLÉKEI - DIAFILMEKBŐL FESTMÉNYEK

Hogyan tehetjük láthatóvá a régi diafilmekre fotózott képeket? Mire emlékezünk az utazásainkból? Hogyan emlékezik a nagyszüleink generációja? Egy festményben miért lesz fontos képi elem a kromatikus aberráció?

Előadásomban minderre próbálok választ találni annak a festménysorozatnak a bemutatásán keresztül, amellyel az elmúlt egy évben foglalkoztam, s amelyet a továbbiakban is folytatni tervezek.

A kompozíciók az analóg és a digitális képalkotást mutatják be egyszerre a hagyományos festészet eszközeivel. A Mások emlékei egy olyan sorozat, amelyben szüleim vagy nagyszüleim generációjának utazásai közben készített diafilm készletét dolgozom fel analóg megjelenítéssel (nézőke, vetítő doboz), digitális újra fotózással, majd a digitális és az analóg képalkotási technikákat festői eszközökkel olvasztom egy bizonytalan térbeliséggé.

A téma feldolgozásában az inspirál, hogy a mára szinte képhulladékká vált anyag darabjai egyenként is hordoznak magukban valamilyen ki nem mondott történetet, mondhatni valamilyen csendes narratívát, az általam nem ismert személyek utazásainak benyomásait rögzítik. Emlékképek, melyekhez nem kötődöm, helyszínek, amiket elvétele lehet azonosítani, ugyanakkor olyan helyszíneket, kulturális emlékeket rögzítenek, amelyek az egyéni és kollektív emlékezet képeit hozzák játékba.

A gyakorlati tevékenységem mellett párhuzamosan a képelméleti és kortárs művészetelméleti, művészetfilozófiai és az emlékezetkultúrára vonatkozó szövegekből merítek, hogy a munkám elméleti kereteit is jobban meghatározzam.

Szatmári Alexandra

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRAINAK ELEMZÉSE A DUALIZMUS KORÁBAN

Van abban bármi nehézség, ha tőzsdére bevezetett értékpapírok, részvények, állampapírok áralakulását elemezzük? Szépség biztosan van, hiszen az idősorelemzés lehetőséget ad arra, hogy hosszú időszakra letezteljünk olyan pénzügyi alaptételeket, miszerint a kockázatosabb értékpapírok hozama hosszú távon várhatóan meghaladja a kevésbé kockázatosabbakét, mi a hatása egy recesszióknak, (világ)válságnak az értékpapírcsakra. Ha kellően érdekes időszakot sikerül választanunk, akkor alkothatunk saját tőzsdeindexet, leteztelhetjük egy-egy nemzeti fizetőeszköz csere hatását, elemezhetjük az egyes gazdasági ágazatok teljesítményét egymáshoz viszonyítva is.

A nehézség ezen elemzések elvégzésében abban lehet, ha a szükséges álló adatokat ugyan publikálta a tőzsde, azonban ezek nem állnak rendelkezésre a statisztikai elemzéshez szükséges formában. Képzelnék el, hogy 100+ évvel ezelőtti újságokban található a szükséges táblázatok a napi tőzsdei árjegyzésről, ezekből az újságokból egy-két példány van a világon. Az újságok megjelenésekor fel sem vetődött, hogy ezeket valaki egy évszázaddal később használni akarja. A korai nyomdatechnológia és emberi hibák nehézkessé teszik az elektronikus feldolgozást, például gyakran hagytak el olyan tizedesvesszőket, amelyek „triviálisak” voltak az olvasók számára, illetve decimális számok helyett közönséges törteteket nyomtattak, mert az kisebb helyen elfért, hogy csak két tipikus példát említsünk. Komoly nehézséget jelent, hogy egyrészt ki vagyunk téve a könyvtárosok jóindulatának, hogy ezeket a ritka újságokat egyáltalán megérinthessük, másrészt nem kevés pénzt és ügyességet igényel, hogy ebből feldolgozásra alkalmas fotót készítsünk, főleg akkor, ha az újság mérete vetekszik egy pelenkázó lapével. A fotóból pedig valahogy elektronikus idősort is kell varázsolni.

Az előadásom során a Budapesti Áru- és Értéktőzsde árainak elemzését kíséreltem meg a dualizmus korában. A fent ismertetett nehézségek és szépségek egyvelegként. Gyertek el!

Személyi László

MILYEN JÖVŐRE SZÁMÍTUNK?

Hogyan legyünk jövőbiztosak? A Nokia és a Kodak, az Alphabet és a Tencent sztorik után mindenki érzi, mennyire felgyorsult a világ. Ennek van egy piaci, egy munkavállalói és egy fogyasztói oldala is. Hogyan észleljük a trendeket? Hogyan viszonyuljunk az egyre gyorsabban lezajló változásokhoz? A kétkezes vagy bimodális szervezet ellentmondásai.

Szendrei Zsolt

NAGYVÁROSI PARKFEJLESZTÉS KOMPLEX GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

Egy városi park kialakítása esetében a direkt bevételek és kiadások mellett számos közvetett gazdasági, társadalmi és környezeti hatás érvényesül, mely az általunk felállított modell segítségével bevonhatóvá válik egy komplex költség-haszon elemzésbe.

Kutatásunk célja a városi parkfejlesztés komplex hatásainak előzetes becslése, átfogó elméleti kereteinek lefektetése, mely hozzájárul egy benchmark alapú modell felállításához. Ennek eredményeként a direkt bevételek mellett számszerűsíthető módon értékelhetővé válik a felvázolt teljes hatásmechanizmus.

Az összetett kapcsolati rendszer alapján a költség-haszon elemzésben számszerűsített, valamint nem számszerűsített tényezőket különítettünk el. A kvantitatív elemzés során vizsgáltuk a környező területek ingatlanérték-növekedését, elemeztük a hőszigetethatás okozta nyári túlmelegedés mérséklését a téli és a nyári energiafogyasztási mérleg számításán keresztül. Emellett értékeltük a parklétesítés általános egészségügyi hatásait a környező városszövetre, az átlagos egészségügyi kiadások csökkenését, valamint értékeltük a hőszigetethatás mérséklése nyomán várható halandóság-csökkenést. Vizsgáltuk a kialakításra kerülő parkfelület esetén az új növényállomány értékét, valamint a környezetszennyezést mérséklő hatások figyelembe vételekor elemeztük a szennyezőanyag-elnyelést, illetve a szállópor csökkenés eredményeként a kapcsolódó megtakarításokat. A számszerűsített költségek és hasznok összevetésével értékeltük a teljes fejlesztés várható megtérülését. Ezen felül kvalitatív módon, a hatások irányát bemutatva értékeltük a nem számszerűsíthető hatásmechanizmusokat, mint például az emberi életminőségre, az élhetőségre vagy a zöldfelületi hálózat fejlődésére gyakorolt hatásokat.

Az így felállított modell lehetőséget teremt a parkfejlesztések előzetes hatásainak értékelésére, fejlesztéspolitikai kérdések megválaszolására, valamint a befektetés megtérülésének vizsgálatára.

Szintén Bianka

HUMANITÁRIUS ÉPÍTÉSZET JELENE - MAGYARORSZÁGI OTTHONTALANOK OTTHONA

A humanitárius építészet globális elemzése vezetett Magyarország vonatkozásában az emberhez méltatlan körülmények között élők helyzetének vizsgálatához. A nagyvárosokba koncentrálódik egy növekvő létszámú embertömeg, akik számára nehézséget okoz a mindennapi megélhetés. Közülük lett felismerve az a réteg, aki a hajléktalan lét és a magasabb életminőség között ingadozva próbál kapaszkodót találni, de támogatás hiányában nem tud előrelépni. A hazai hajléktalanellátó rendszer kiterjedt, de statikus, csak a meglévő állapot fenntartását támogatja, a hajléktalanok társadalomba való visszaintegrálódását nem. Lokális kezdeményezések születnek válaszként a kialakult helyzet mérséklésére, de a probléma összetettsége miatt csak kevés eredményt tudnak elérni. Építésként arra figyeltem fel, hogy a hajléktalan identitás kialakulása során, egy egyre szélesedő szakadék alakul ki az egyén pozíciója és a társadalom számára is elfogadható életforma között, melynek leküzdése önerőből csak nagyon keveseknek sikerül. Ennek áthidalására dolgoztam ki a „Humán Komplexum” modellt, mely nehéz sorsú embereknek nyújt munkalehetőséget és lakhatást egy lakóközösségben, magasabb életminőséget kínálva, mint egy hajléktalan- vagy munkásszálló. A meglévő épületek újragondolhatóságát is figyelembe véve, számos üresen álló ingatlan az országban alkalmassá tehető a tervezett funkciók megvalósítására. Az eredményes megoldásához fontos a városi szövet, amivel biztosítható a visszaintegrálódás és a fenntartható munkahelyek teremtése. Cél a bentlakók társadalmi pozíciójának megerősítése, közösségbe kovácsolása, mindehhez elfogadható életkörülményeket és támogatást biztosítva. A modellt építészeti tervbe integrálva, egy Pécs belvárosában található műemléki épületbe terveztem meg, kialakítva a mintában megfogalmazott funkciókat: lakóegységek, műhelyek, étterem, rendezvénytermek.

Szives Márton

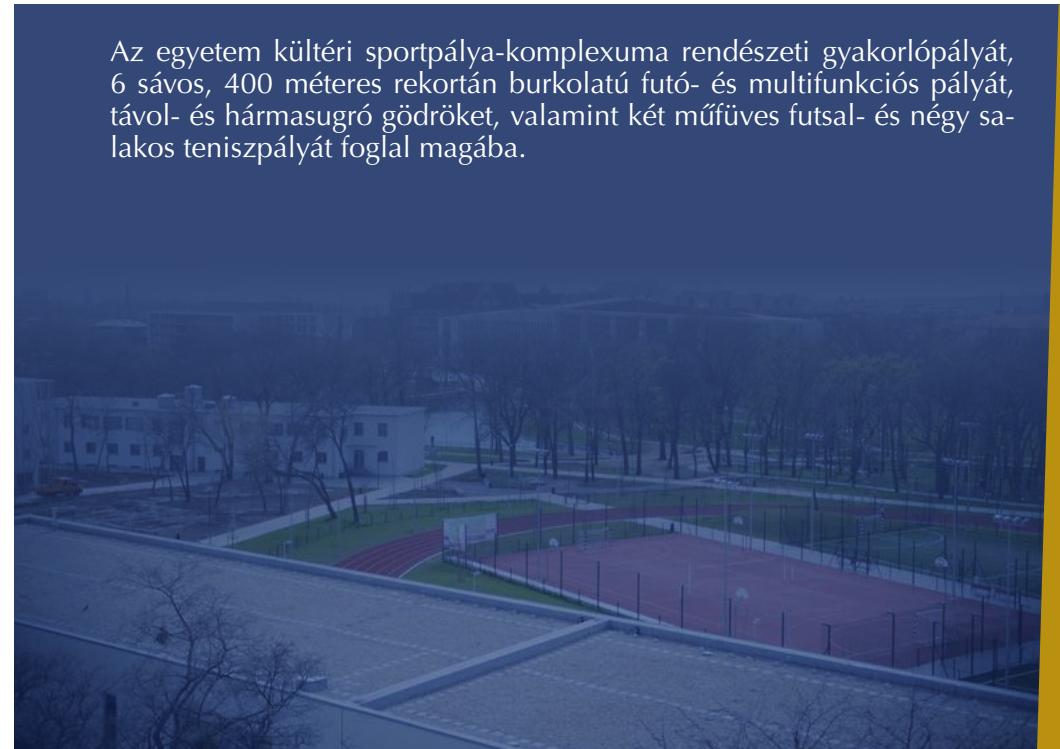
MI A HANGSZER-SZERŰ? - ÚJ LEHETŐSÉGEK A MARIMBÁZÁSBAN

Ha felhangzik a konkrét szó: hangszerszerű, a legtöbben egy tág értelmű, hagyományokon és játéktechnikai lehetőségeken vagy kényelmesen alapuló hangszerkezésre gondolnak, mely azonban túl tág fogalmat foglal magába ahhoz, hogy az említésén túl különösebb fejtegetésbe bocsátkozzon vele egy átlag zenész. Pedig egy fiatal, alig 120 éves hangszernél ez még korántsem megszilárdult téma! Ellenben igaz, hogy alig körülhatárolható.

Mit jelent akkor ez egy olyan hangszernél, ahol naponta jönnek ki új és a játékos technikai felkészültségét feszegető darabok? Találunk-e kapaszkodót, hagyományt, amin elindulhatunk? Mik az új iskolák? Használunk kell-e a szót, hogy hangszerszerű?

Az előadás keretén belül egy lustaságon alapuló, berögzött kifejezést fogunk lebontani. Eközben a jelen marimbás játék-technikáinak, Theodor Milkov módszertanának és Abe Keiko zenei fejlesztéseinek összevetésével kísérletet teszek egy követhető csapást felfedezni ezen az ingoványos talajon.

Az egyetem kültéri sportpálya-komplexuma rendezési gyakorló pályát, 6 sávós, 400 méteres rekortán burkolatú futó- és multifunkciós pályát, távol- és hármassugró gödröket, valamint két műfüves futsal- és négy salakos tenispályát foglal magába.

Táczai István, Vokony István

A FORGÓ TÖMEG NÉLKÜLI VILLAMOSENERGIA-TERMELÉS RENDSZERIRÁNYÍTÁSRA GYAKOROLT HATÁSAI

Napjaink talán legnagyobb kihívása az energetikai iparágban a megújuló energiaforrások hatékony rendszerintegrációja. Az ellátásbiztonság, a villamosenergia-minőség és költséghatékonyság megőrzése egy igen gyorsan változó környezetben minden szereplő számára komoly feladat. A regulációs keretrendszer változásai és a technológiai megoldások fejlődése szintén számos változást indukál.

A villamosenergia-rendszerek üzemeltetése és irányítása kiemelkedően komplex feladat, tekintvén földrajzi kiterjedésüket, az érintett eszközök mennyiségét és az esetleges kimaradások okozta hatalmas méretű károk lehetőségét. A villamosenergia-termelésben leginkább drasztikus mértékben teret nyerő nap- és szélerőművek teljesítményelektronikai átalakítókön keresztül csatlakoznak a hálózatra. Ennek eredményeképp merőben más karakterisztikus tulajdonságokkal rendelkeznek, mint a villamos energia előállítására széles körben alkalmazott szinkrongépek, melyek mechanikai rendszerének forgása közvetlenül összefügg a hálózati paraméterekkel. Hovatovább, a nagy forgó tömegek tehetetlenségükből adódóan támogatják a rendszert abban, hogy súlyos hibák esetén is fennmaradjon a teljes szinkron üzem, kinetikus energiájuk egy részét képesek közvetlen fizikai válaszként az egyensúly megőrzésére fordítani. Ez a rendszerinercia, mely a frekvenciaváltozások gradiensét korlátozza.

A villamosenergia-rendszerek stabilitása igen széles tudományterület, ezen belül a frekvenciastabilitás kérdésköre az, amelyben a forgó tömegek csökkenésének problémája igazán jól értelmezhető. A teljesítményelektronikai átalakítókön keresztül csatlakozó termelők térnyerésével ugyanis ez a követlen fizikai stabilitásmegőrző képesség erősen romlik. Az előadás célja a kérdéskör fizikai hátterének bemutatása, és a rendszerirányításban alkalmazható új szabályozási elvek (forgó tömeg emuláció szabályozástechnikával, gyors stabilitásmegőrző tartalékok aktiválása, fogyasztóoldali befolyásolás, adaptív korlátozók) összehasonlító elemzése.

Tóth Enikő

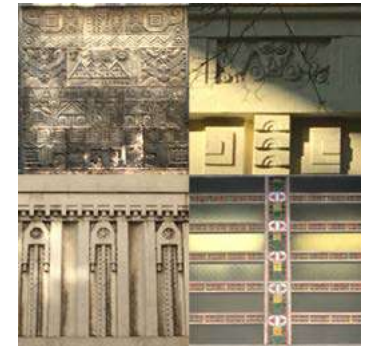
A SZECESSZIÓS ÉPÍTÉSZET MEGÍTÉLÉSE A ,20-AS ÉVEK BUDAPESTJÉN EGY KÖZÉPÍTÉSI BIZOTTSÁGI VITA TÜKRÉBEN

Az Osztrák-Magyar Monarchia szétesése, illetve a trianoni békeszerződés válságot idéztek elő minden területen, így az építőiparban is. Számos nyersanyag határon túl rekedt. A beáramló népszerű lakáshiányt eredményezte, amit pénzhiány miatt nehéz volt orvosolni. Ilyen körülmények között terjesztett elő dr. Verebely Jenő ügyvéd egy indítványt Budapest középítési bizottságában, 1921 decemberében, miszerint a főútvonalakon csak nemes stílusú homlokzatokat emelhettek volna. Ezt egy hónapokig tartó vita követte.

A bizottság többsége megvetette a szecessziót és a múlt építészetéből merítő neo-stílusokat preferálta. Petrovác Gyula építész többek között Lajta Béla Vas utcai iskoláját és Vidor Emil Palatinus-házait, Verebely Jenő pedig Sziklai Zsigmond Párisi Nagy Áruházát említette, melyek „destruktívan” hatnak a városképre. Akadt olyan résztvevő is, aki értetlenségét fejezte ki, hogy olyan időkben, amikor a válság miatt alig épül valami, miért gördítenek akadályokat a tervezők elé: Nagy István építész például, aki a háború előtt Lechner Ödön követőjeként alkotott. Ő a Tanácsköztársaság után a Keresztény Községi Párt tagja lett, Petrováccal együtt. Politikájukat kommunista- és zsidóellenesség jellemezte. Érdekesek Nagy hozzászólásai a témában, különösen annak tudatában, hogy ő is a támadott szecesszió jegyében alkotott, ugyanakkor egy antiszemita nézeteket valló párt tagja. Tagadta, hogy léteznének stílusok, elutasította az indítványt, ugyanakkor támogatta azt, hogy a homlokzatterveket egy felsőbb szerv ellenőrizhesse, amely lényegében lehetővé tette a bizottság ízlésétől eltérő építkezések megakadályozását. Se ellene, se mellette nem szólalt fel az említett kollégáknak.

Petrovác hangsúlyozta, hogy a negatív példák mind zsidó építész munkái. A vita során ellenérveket felvonultató Freund Dezsőt is zsidó származása miatt támadta. Tisztul a kép, hogy ez a vita csak látszólag szólt esztétikai kérdéssről.

Az I. világháború elvesztése nagy változásokat hozott a politikában és a művészetben egyaránt. A Tanácsköztársaság kikiáltása, majd annak felszámolása következtében számos alkotót meghurcoltak. A kommunizmus és Trianon traumája bosszúszomjat ébresztett, kiélezte a belső ellentéteket és a zsidóellenességet.

Udvari Beáta AZ EU ÉS AFRIKA KUTATÁS-FEJLESZTÉSI KAPCSOLATAI

A fejlődő országok jelentős hányadának felzárkózási folyamatát gátolja az, hogy alacsony hozzáadott értékű termékek exportjától függ gazdaságuk, azonban ez az innovációs kapacitás és a technológia fejlesztésével jelentős mértékben javítható lenne. Ezt felismerve fogalmazták meg a fejlett és fejlődő országok közötti technológiai együttműködés fejlesztését a Fenntartható Fejlesztési Célok (2016-2030) keretében is. Az EU is ösztönzi a kutatás és innováció területén a nemzetközi kooperációt, és kiemelten foglalkozik az afrikai térséggel is. A politikák fejlesztési célú koherencia elve mentén kiemeli, hogy az EU-s innovációpolitikának hozzá kell járulnia a nemzetközi fejlesztési együttműködés céljainak teljesüléséhez. E kutatás során e kérdésköröket járom körül, Afrika térségére koncentrálni. Az elemzés során megvizsgálom, hogy milyen stratégiát határoztak meg ezen együttműködésre, majd statisztikai elemzéssel, valamint a Szegedi Tudományegyetemen tanuló afrikai PhD-hallgatókkal folytatott kérdőívek (esetlegesen interjúk) segítségével értékelem ezeket.

A nagyközönség számára is nyitott terület Budapest egyik legmodernebb és legújabb fitnessparkja, amelyben görhoki pálya, időmérésre alkalmas, recortán burkolatú futópálya, street ball és multifunkciós pályák találhatók. A területen hangsúlyos szerepet kapott a street fitness, a számos elemből álló pályát sorversenyre is alkalmas módon alakították ki. A városi szabadtéri akrobatika szerelmesei vadonatúj parkour-pályán gyakorolhatják biztonságosan kedvenc sportjukat. Mindez nagyméretű mászóvárat, csúszdákat, hintákat és köteles csúszó pályát is tartalmazó játszótérrel, valamint büfével és új vizesblokkokkal egészül ki.

Virág Ádám A FOGLALKOZTATÁSI CÉLÚ HELYI KEZDEMÉNYEZÉSEK LEHETŐSÉGEI

Az utóbbi években a közfigyelem előterébe kerülő szövetkezet típusú vállalkozásokról, azok társadalmi-gazdasági hatásáról még kevés információval rendelkezünk. A napjainkban szerveződő szövetkezetek témakörében kutatók viszonylag nehéz helyzetben vannak, hiszen más tudományterületekhez viszonyítva a téma adatbázisa, szakirodalmi feldolgozottsága nem mondható túlzottan gazdagnak. Még inkább jellemző ez a hiány, ha a szövetkezeteken belül tovább szűkítjük a kört, és a szociális szövetkezetekre fókuszálunk. Kutatásom középpontjában ez a viszonylag sokat vitatott, ám működésében és hatásában annál kevésbé ismert közösségi gazdálkodási forma áll.

A kutatás elméleti részében a szociális szövetkezetek számára keretet adó szociális gazdaság fogalomrendszerét, jellemző hazai sajátosságait elemzem, majd a szövetkezeti rendszer hazai alakulását, és a szociális szövetkezeti rendszer nemzetközi és magyarországi helyzetét vizsgálom (Herczog, 2012; Számadó, 2011; Simkó és Tarjányi, 2011; Bak, 2012; Longa, 2015).

A jövedelmi és foglalkoztatási viszonyok jelentős megváltozása, valamint az ebből a folyamatból következő hátrányból induló emberek, a jelenlegi kiélezett versenypiaci körülmények közepette, egyre többen, és rohamosabb ütemben saját erőforrásaikra támaszkodva képtelenek az elsődleges munkaerőpiacra bejutni vagy visszajutni.

A probléma régóta ismert és a kezelésére történtek különféle próbálkozások. A témaválasztásomat a probléma meglétéből kiindulva az indokolta, hogy megvizsgáljam lehetséges-e másik alternatív út a kapitalizmus alapberendezkedésén túl, tehát van-e lehetőség a piacon kívül?

Vukoszávlyev Zorán

**TELÍTETTSÉG ÉS ÜRESSÉG - TÖRTÉNELMI ÖNKÉPÜNK (ALAKULÁSA) A
MAI MAGYAR MŰEMLÉKVÉDELEM KÉT NAGY TOPOSZÁNAK ÉRTÉKELÉSÉN
KERESZTÜL**

Füzér, Diósgyőr, Buda.

Pannonhalma, Győr, Vác.

Identitás, idea, kép.

